

Zestawienie uwag z konsultacji zewnętrznych do projektu *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego* i sposób ich rozpatrzenia

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi																				
1.	Centralny Instytut Ochrony Pracy- Państwowy Instytut Badawczy	VII Ramy finansowe Strategii str. 126	<p>POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I WARUNKÓW PRACY</p> <p>Wartość projektu (IV etap – lata 2017-2019): 93,5 mln zł</p> <p>Wartość projektu (V etap – lata 2020-2022): 101,5 mln zł</p> <p>Źródło finansowania: Budżet Państwa (MRPiPS)</p> <p>Część 31, Dział 750, Rozdział 75095</p> <p>Źródło finansowania: Budżet Państwa (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju - NCBR)</p> <p>Część 28, Dział 730, Rozdział 73008</p> <p>Wydatkowanie w mln zł:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>BP (MRPiPS)</th> <th>BP (NCBR)</th> <th>WARTOŚĆ OGÓŁEM</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>20,00</td> <td>10,50</td> <td>30,50</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>22,00</td> <td>12,50</td> <td>34,50</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>22,00</td> <td>12,50</td> <td>34,50</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>21,00</td> <td>11,50</td> <td>32,50</td> </tr> </tbody> </table>		BP (MRPiPS)	BP (NCBR)	WARTOŚĆ OGÓŁEM	2019	20,00	10,50	30,50	2020	22,00	12,50	34,50	2021	22,00	12,50	34,50	2022	21,00	11,50	32,50		Rada Ministrów w dn. 13.08.2019 r. przyjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu służącego poprawie bezpieczeństwa i warunków pracy, który będzie realizowany w latach 2020-2022 (etap V)	Uwaga przyjęta
	BP (MRPiPS)	BP (NCBR)	WARTOŚĆ OGÓŁEM																							
2019	20,00	10,50	30,50																							
2020	22,00	12,50	34,50																							
2021	22,00	12,50	34,50																							
2022	21,00	11,50	32,50																							
2.	Centralny Instytut Ochrony Pracy- Państwowy Instytut Badawczy	VII Ramy finansowe Strategii str. 121-123	W związku z ustanowieniem V etapu programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków, proponuje się odpowiednia weryfikacje danych uwzględnionych w tabeli przedstawionej na str. 121-123, dotyczącej planowanych wydatków na SRKL w podziale na działy i rozdziały budżetowe.			Wyjaśnienie: Nie ma potrzeby zmieniać danych w tabeli, ponieważ prognozy mają tylko pokazać spodziewany rząd wielkości.																				
3.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW	Dot. wskaźnika: <i>Odsetek osób w wieku 25-64 lata posiadających podstawowe i ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe.</i>			Uwaga przyjęta																				

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		STRATEGII; str. 116	Wbrew informacji podanej w tablicy, GUS nie jest źródłem danych dla tego wskaźnika. GUS nie oblicza danych w podanym przedziale wiekowym, nie jesteśmy więc w stanie zweryfikować tej wartości, ani zapewnić obecnie danych dla tej grupy wieku. Dane dla pozostałych grup pochodzą z GUS i są poprawne.			
4.	Główny Urząd Statystyczny	Uwaga ogólna	Dla zachowania spójności i przejrzystości, wartości powinny być prezentowane z taką samą dokładnością (miejscem po przecinku), nawet, jeśli po przecinku występuje liczba zero. Uwaga dot. np. wykresu nr 7 na str. 23, tablica na str. 28, wykresu nr 10 na str. 32.			Uwaga przyjęta
5.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; Wykres 1; str. 13	Brak opisu osi wykresu.	Zaznaczenie, że pionowa oś to %. Informacja o tym może być podana poprzez opisanie osi lub w tytule wykresu. Najwyższa wartość na wykresie powinna wynosić 100, a nie 120.	Wykres jest nieczytelny.	Uwaga przyjęta
6.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; str. 14	Polska jest liderem w UE jeśli chodzi o odsetek młodszych osób dorosłych - do 35 r.ż. osiagających wykształcenie średnie II stopnia (94,5% w Polsce, 83,8% w UE).	Polska jest liderem w UE jeśli chodzi o odsetek młodszych osób (w wieku 25-34 lata) osiagających wykształcenie średnie II stopnia (94,5% w Polsce, 83,8% w UE).		Uwaga przyjęta
7.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; str. 14	Różnica ta jest jeszcze większa wśród młodszych osób dorosłych - najmniej osób w tym wieku z wykształceniem wyższym jest w województwie warmińsko-mazurskim (34,4%), lubelskim (35,0%) i kujawsko-pomorskim (35,6%), a najwięcej	Różnica ta jest jeszcze większa wśród młodszych osób dorosłych (30-34 lata) - najmniej osób w tym wieku z wykształceniem wyższym jest w województwie warmińsko-		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			w województwie mazowieckim (59,4%), małopolskim (49,0%) i pomorskim (48,7%).	mazurskim (34,4%), lubelskim (35,0%) i kujawsko-pomorskim (35,6%), a najwięcej w województwie mazowieckim (59,4%), małopolskim (49,0%) i pomorskim (48,7%).		
8.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; str. 14	⁷ Co najmniej ten poziom wykształcenia osiąga 87,1% osób wieku 55-64 lata, co należy także do lepszych wyników w UE (średnia w UE wynosi 69,9%). W wieku 25-64 lat osiąga go 95,9% kobiet i 93,2% mężczyzn.	⁷ Co najmniej ten poziom wykształcenia osiąga 87,1% osób wieku 55-64 lata, co należy także do lepszych wyników w UE (średnia w UE wynosi 69,9%). W wieku 25-64 lat osiąga go 92,2% kobiet i 92,0% mężczyzn.	Przedstawione wartości dotyczyły osób w wieku 25-34 lata, natomiast pozostała część tekstu dot. osób w wieku 25-64 lata.	Uwaga przyjęta
9.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; str. 15	Dot. akapitu 2. Zaczynającego się od „Średnia umiejętności podstawowych...” – sugeruje się uszczegółowienie informacji o poziomie umiejętności cyfrowych. Jest: Także średnia umiejętności cyfrowych młodzieży i najmłodszych dorosłych w Polsce jest wyższa od średniej w UE (według europejskiego badania społeczeństwa informacyjnego).	Także średnia umiejętności cyfrowych podstawowych i ponadpodstawowych młodzieży i najmłodszych dorosłych (16-24 lata) w Polsce jest wyższa od średniej w UE (według europejskiego badania społeczeństwa informacyjnego).	W zależności od poziomu umiejętności cyfrowych zależności pomiędzy Polską a UE przedstawiają się inaczej. W przypadku umiejętności niskich oraz ponadpodstawowych średnia unijna jest wyższa niż w Polsce.	Uwaga przyjęta
10.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; str. 16	Dot. akapitu 3.: W zakresie umiejętności cyfrowych odsetek osób dorosłych z niskimi umiejętnościami jest znacznie większy i jednocześnie widoczny jest dystans do średniej w UE. Według danych Eurostat ok. 54% osób w wieku 16-74 lat w Polsce nie ma podstawowych umiejętności cyfrowych (w UE 41%). Dotyczy to 70% głównie osób w wieku 45-54 lata i prawie 80% w wieku 55-65 lat.		Co do zasady przy umiejętnościach cyfrowych podaje się wartości odsetka osób posiadających dany poziom (niski, podstawowy, ponadpodstawowy oraz podstawowy i ponadpodstawowy). Nie używa się określeń o odsetku osób, które nie posiadają danego poziomu.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>Dany akapit powinien zostać przeredagowany. Z uwagi na brak wiedzy na temat intencji autora, GUS nie podejmuje się przeredagowania akapitu – według danych statystyki publicznej w Polsce w 2017 r. tylko 1% osób w wieku 16-74 lata nie posiadało żadnych umiejętności cyfrowych (we wskazanym akapicie mowa jest o ok. 54%).</p> <p>Ponadto informujemy, iż w Polsce w 2017 r. 46% osób w wieku 16-74 lata posiadało cyfrowe umiejętności na poziomie podstawowym lub ponadpodstawowym (w UE było to 57%), niskie umiejętności posiadało 28% (przy średniej dla UE 26%).</p> <p>Dodatkowo, link podany jako źródło prowadzi do umiejętności związanych z komputerem, nie zaś do opisywanych umiejętności cyfrowych (właściwy link: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_sk_dskl_i&lang=en)</p>			
11.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; Tabela 1: Liczba studentów w latach 2005/2006 – 2016/2017; str. 18	W Tabeli 1. Liczba studentów w latach 2005/2006 – 2016/2017 w roku 2006/07 wykazano 1 941 450 studentów. Zgodnie z danymi opublikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny w publikacji „Szkoły wyższe i ich finanse w 2006 r.” (Tabela 1 Studenci szkół wyższych według typów szkół (łącznie z cudzoziemcami) Stan w dniu 30 XI 2006 r., str. 34) liczba studentów wyniosła 1 941 445.			Uwaga przyjęta
12.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; UMIEJĘTNOŚCI; str. 21	Wykres nr 6. wymaga poprawienia oraz dopisania, jakiego roku dotyczą dane. Dane na Wykresie 6. nie odpowiadają rzeczywistości. Patrząc na stronę		Wykorzystanie poprawnych danych ze strony EUROSTATU.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>EUROSTATU, w Polsce w 2017 r. dostęp do Internetu posiadało 82% gospodarstw domowych, w 2018 r. – 84%. Na wykresie pokazana jest wartość 85%.</p> <p>Dla 2017 r. błędne są wartości dla większości krajów (w nawiasie podano prawidłowe): Finlandia (94%), Szwecja (95%), Luksemburg (97%), Irlandia (88%), Estonia (88%), Francja (86%), Węgry (82%), Rumunia (76%), Czechy (83%), Hiszpania (83%), Słowenia (81%), Belgia (86%), Cypr (79%), Słowacja (81%), Włochy (81%), Litwa (75%), Łotwa (79%), Portugalia (76%), Grecja (71%), Chorwacja (76%), Bułgaria (67%).</p> <p>Dodatkowo link podany, jako źródło, prowadzi do pustej/błędnej strony (opiera się na tym, co użytkownik już przeglądał, jeżeli wkleimy go w przeglądarkę gdzie tablice z danymi EUROSTATU nie były przeglądane, nic się nie wyświetli). Tutaj właściwy link do opisywanych danych: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_ci_in_h&lang=en</p>			
13.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 23	<p>Nie działające odnośniki w przypisach 20 i 21: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do oraz http://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/womenmen/pl_pl/bloc-3a.html?lang=pl</p>			Uwaga przyjęta
14.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 24	Nieaktualna dana 23.	Statystyczny mieszkaniec UE (38,3% mężczyzn i 23,4% kobiet w UE).		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
15.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 24, 2. akapit po wykresie	Niejasne zdania, błędy stylistyczne: „Poziom jakości systemu opieki zdrowotnej w Polsce jest jednym z najniższych w Europie – zgodnie ze wskaźnikiem skonstruowanym na potrzeby Europejskiego Indeksu Zdrowia (<i>Euro Health Consumer Index</i>), pozycja Polski jest nadal niekorzystna – 12. miejsce (ostatnie) w roku 2005 i 29. miejsce w roku 2017. W rankingu 35 badanych krajów w 2017 r. wskaźnik był niższy niż w Polsce tylko dla 6 krajów.”	Poziom jakości systemu opieki zdrowotnej w Polsce jest jednym z najniższych w Europie – zgodnie ze wskaźnikiem skonstruowanym na potrzeby Europejskiego Indeksu Zdrowia (<i>Euro Health Consumer Index</i>), pozycja Polski jest niekorzystna. W 2005 roku Polska zajęła 12. (ostatnie) miejsce w rankingu. Natomiast w 2017 roku, gdy liczba krajów biorących udział w badaniu wzrosła do 35, Polska zajęła 29 miejsce.	Błędy stylistyczne, niejasny tekst.	Uwaga przyjęta
16.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 25	Nieaktualne dane w zdaniu: „Publiczne wydatki na służbę zdrowia w Polsce oscylują wokół 4,6%-4,8% PKB Polski, podczas gdy...”	Publiczne wydatki na służbę zdrowia w Polsce (w latach 2013-2016) oscylują wokół 4,4%-4,5%.	Według bazy OECD za lata 2013-2016 (czyli w okresie gdy rachunek zdrowia powstaje zgodnie z metodologią SHA2011) wydatki na ochronę zdrowia stanowią 4,4-4,5%.	Uwaga przyjęta
17.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 25	Nieaktualne dane w zdaniu: „W 2016 r. prywatne wydatki na opiekę zdrowotną jako procent całkowitych wydatków wyniosły 22,94%.”	W 2016 r. prywatne wydatki na opiekę zdrowotną jako procent całkowitych wydatków wyniosły 30,2%.	Podana wartość odnosi się tylko do wydatków na ochronę zdrowia bezpośrednio z kieszeni pacjenta czyli schematu HF.3. Według metodologii SHA2011 wydatki prywatne to Schematy finansowania HF.2 i HF.3 czyli według OECD 30,2% w 2016 r.	Uwaga przyjęta
18.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI	Nieaktualna wartość wydatków dla Polski.	Dla Polski w roku 2016 - 4,5%.	Według OECD wydatki publiczne na opiekę	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		ZDROWOTNEJ; str. 25; Wykres 8. Wydatki publiczne na opiekę zdrowotną w państwach OECD w 2016 r. (%PKB)			zdrowotną w 2016 r. (%PKB) w Polsce wyniosły 4,5%.	
19.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 25; Wykres 8: Wydatki publiczne na opiekę zdrowotną w państwach OECD w 2016 r. (%PKB)	Niewłaściwy odnośnik w źródle do wykresu: https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=HEALTH_HCQI#	-		Uwaga przyjęta
20.	Główny Urząd Statystyczny	KAPITAŁ LUDZKI; SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ; str. 28; Wykres	Brak tytułu i numeru wykresu, roku i źródeł informacji o prezentowanych danych.	Uzupełnienie tytułu i numeru wykresu.	Wykres jest nieczytelny. Nie wiadomo jakiego roku dotyczą wskaźniki. Niejasny wskaźnik „liczba porad na 1 mieszkańca” - nie wiadomo o jakie porady chodzi.	Uwaga przyjęta
21.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 31	Uwaga do zdania: <i>Co prawda w 2017 r. zahamowana została niekorzystna tendencja w postaci spadku liczby ludności Polski – w końcu 2017 r. liczba ludności była o ok. 1 tysiąc wyższa niż w końcu 2016 r.</i> - Czy tendencja spadkowa rzeczywiście została zahamowana? W 2018 r. liczba ludności Polski była niższa niż w 2016 r. i najniższa od 2010 r. Ponadto, w 2017 r. ludności było o ponad pół tysiąca więcej.	Wprowadzie w 2017 r. odnotowano w Polsce wzrost liczby ludności – w końcu 2017 r. liczba ludności była o ponad pół tysiąca większa niż na koniec 2016 r., to już w 2018 r. populacja Polski była znowu niższa niż w 2016 r., i najniższa od 2010 r.	Nieznaczny wzrost liczby ludności Polski w jednym roku nie zatrzymał niekorzystnej tendencji.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
22.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 31, 32	Proponuje się aby autorzy opracowania zaktualizowali dane dotyczące ludności i dzietności danymi za 2018 rok.	Link do publikacji i stosowne dane (Tablica I) w załączeniu: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/sytuacja-demograficzna-polski-do-2018-roku-tworzenie-i-rozpad-rodzin,33,2.html	W związku z wydaniem nowej publikacji dotyczącej sytuacji demograficznej Polski.	Uwaga przyjęta
23.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 33	Uwaga do: <i>Wykres 11: Prognoza ludności Polski na lata 2017 – 2050.</i> Prognoza jest na lata 2020-2050.	Wykres 11. Liczba ludności Polski w 2017 r. oraz prognoza na lata 2020-2050.	Prognoza jest na lata 2020-2050.	Uwaga przyjęta
24.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 33	Uwaga do: <i>prognozuje się spadek aktywnych zawodowo.</i>	Prognozuje się spadek liczby aktywnych zawodowo.	Dla wzmocnienia czytelności i poprawności.	Uwaga przyjęta
25.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 33	Uwaga do: <i>Spadek liczby osób pracujących wystąpił przede wszystkim w populacji mężczyzn.</i> Liczba aktywnych zawodowo faktycznie spadła o 48 tys., ale aktywni zawodowo to pracujący i bezrobotni. Zdanie o spadku liczby osób pracujących mężczyzn wprowadza w błąd czytelnika – liczba pracujących w III kw. 2018r. w porównaniu z III kw. 2017 r. wzrosła o 107 tys., w analizowanym okresie spadła natomiast liczba bezrobotnych z 818 tys. do 662 tys. (spadek o 156 tys. osób). Dopiero po tak ogólnym zarysowaniu zmian w liczebności poszczególnych grup można analizować zmiany wg płci.	Liczba pracujących w III kw. 2018 r. w porównaniu z III kw. 2017 r. wzrosła o 107 tys. W analizowanym okresie spadła natomiast liczba bezrobotnych z 818 tys. do 662 tys. (spadek o 156 tys. osób).	Zdanie wyrwane z kontekstu, wprowadza czytelnika w błąd, sugerując spadek liczby pracujących.	Uwaga przyjęta
26.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA	Uwaga do początku akapitu: <i>Wśród osób pozostających bez pracy dominują osoby długotrwale bezrobotne, nisko</i>	Źródłem informacji o sytuacji na rynku pracy, obok danych uzyskanych z kwartalnego	Dla poprawy czytelności podkreślić należy dwa źródła danych dla liczby	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		I RYNEK PRACY; str. 33	<p><i>wykwalfikowane lub niegotowe do podjęcia pracy.</i></p> <p>Warto podkreślić, że od tego miejsca w dokumencie zjawisko bezrobocia jest analizowane wg danych z rejestrów urzędów pracy (a nie bezrobotnych wg BAEL).</p>	<p>badania aktywności zawodowej, są również dane pochodzące z rejestrów urzędów pracy. Pomimo różnic metodologicznych wyniki BAEL, jak i ewidencje urzędów pracy wykazują, że w ostatnim dziesięcioleciu najwyższe bezrobocie zanotowano w 2013 r., a począwszy od 2014 r. liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia zaczęły się systematycznie zmniejszać.</p>	<p>bezrobotnych i stopy bezrobocia. Z tekstu nie wynika ilu było bezrobotnych.</p>	
27.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 34	<p>Proponuje się przeredagowanie zdania „W województwach południowo-wschodniej Polski duży udział w liczbie bezrobotnych mają osoby zamieszkałe na wsi, gdyż są to tereny, w których przeważa ludność zamieszkała na wsi.”.</p>	<p>W województwach południowo-wschodniej Polski duży udział w liczbie bezrobotnych mają osoby zamieszkałe na wsi, na co ma wpływ struktura populacji ludności na tych obszarach (ponad 50% ludności to mieszkańcy wsi).”.</p>		Uwaga przyjęta
28.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 34	<p>Uwaga do zdania: <i>Wśród zarejestrowanych bezrobotnych znaczną część stanowią absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz popularnych kierunków studiów wyższych, osoby bez prawa do wykonywania zawodu.</i> Określenie „popularność”, jak i całe zdanie są nieprecyzyjne (czym jest mierzona popularność – liczbą absolwentów?) i czytelnik nie wie, absolwenci których kierunków stanowią tę znaczną część</p>	<p>Propozycja usunięcia.</p>	<p>Dla poprawy czytelności.</p>	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			bezrobotnych. Brak danych potwierdzających to zdanie.			
29.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 34	Uwaga: <i>Zmiany na rynku pracy w 2018 r. były zróżnicowane zarówno na poziomie województw, jak i powiatów. Zmiany dokonują się w czasie, być może poprawniejsze byłoby użycie słowa: Sytuacja na rynku pracy ... Ponadto zamiast sformułowania „poziom bezrobocia” powinny być używane poprawniejsze „stopa bezrobocia” lub „natężenie bezrobocia rejestrowanego mierzone stopą bezrobocia”.</i>	Sytuacja na rynku pracy ... stopa bezrobocia albo natężenie bezrobocia rejestrowanego mierzone stopą bezrobocia.	Dla poprawy czytelności.	Uwaga przyjęta
30.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 34 – 35	Uwaga do akapitu opisującego sytuację wyłącznie w województwach południowo-wschodniej Polski. Uwaga dotyczy wycinkowego opisu – co z resztą Polski oraz analizą np. w miastach (skoro jest opis sytuacji na wsi)?	Sugestia doprecyzowania opisu analitycznego.	Dla poprawy czytelności.	Uwaga przyjęta
31.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 36-37	Uwaga do akapitu dotyczącego sytuacji mieszkaniowej w Polsce i krajach UE – słabo rozwinięte uzasadnienie, wyjaśnienie związku z rynkiem pracy.	Propozycja usunięcia.	Dla poprawy czytelności.	Uwaga przyjęta
32.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY; str. 37	<i>Pracodawcy niechętnie powierzają nowoczesny sprzęt i odpowiedzialne zadania osobom bez potwierdzonego doświadczenia.</i> Daleko idący wniosek, brak poparcia w danych, badaniach.	Propozycja usunięcia.	Dla poprawy czytelności.	Uwaga przyjęta
33.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 42	Od lipca 2019 roku na stronie Eurostatu dostępne są dane z badania EU-SILC 2018.	Uaktualnienie danych.		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
34.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 42	Została użyta nieprawidłowa nazwa angielska badania.	EU-Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC).		Uwaga przyjęta
35.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 42	„[...] W latach 2008-2016 utrzymywał się on na zbliżonym poziomie ok 17%, a w 2017 r. wskaźnik ten wyniósł 15,0%, co oznacza spadek o 2,3 pkt. proc. [...]” Ponieważ jeden z odsetków podany został niedokładnie (ok. 17%) różnica również powinna zostać podana w przybliżeniu.	„W latach 2008-2016 utrzymywał się on na zbliżonym poziomie ok 17%, a w 2017 r. wskaźnik ten wyniósł 15,0%, co oznacza spadek o ok. 2 pkt. proc.”.	Według danych podanych w tekście różnica wynosi 2 p. proc. a nie 2,3 p. proc.	Uwaga przyjęta
36.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 42	„[...] I tak jeszcze w 2008 roku granica ta nie przekraczała w Polsce 800 złotych, zaś w 2017 roku, aby być uznany za osobę zagrożoną ubóstwem relatywnym, miesięczny dochód netto jednej osoby nie mógł przekraczać 1 297 złotych. Nominalnie granica ubóstwa w Polsce wzrosła więc w tym czasie o około 65% i jest to jeden z największych wzrostów w całej Unii Europejskiej. [...]” Wartości prognozy ubóstwa powinny zostać podane w ujęciu rocznym a nie miesięcznym. Różnica wartości podanych w tekście nie wynosi 65%. Największy wzrost granicy ubóstwa dotyczył Rumunii – 89%, następnie niższe wzrosty odnotowano w Estonii – 69% i Bułgarii – 65%.	„I tak jeszcze w 2008 roku granica ta nie przekraczała w Polsce 9 500 złotych w ujęciu rocznym, zaś w 2017 roku, aby być uznany za osobę zagrożoną ubóstwem relatywnym, roczny dochód netto jednej osoby nie mógł przekraczać 15 564 złotych. Nominalnie granica ubóstwa w Polsce wzrosła więc w tym czasie o około 67% i jest to jeden z większych wzrostów w całej Unii Europejskiej.”.	Ze względu na metodologię badania i sposób zbierania danych dochodowych w EU-SILC dane te należy podawać w ujęciu rocznym. Dzielenie kwoty rocznej przez 12 miesięcy nie jest prawidłowe. Najwyższy wzrost odnotowano w Rumunii. Polska znalazła się w grupie krajów, których wzrost był niższy w stosunku do wzrostu w Rumunii o ok. 20 p. proc. dlatego bardziej poprawne jest użycie określenia „jeden z większych wzrostów”.	Uwaga przyjęta
37.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO	Prawdopodobnie błędnie użyto rok odniesienia. Wcześniej był to rok 2008. W zdaniu: „W 2011 roku wskaźnik ten wynosił	„W 2008 roku wskaźnik ten wynosił 11,7%, podczas gdy	Błąd dotyczy albo roku albo przypisanej wartości	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 42	11,7%, podczas gdy w 2017 roku było to już 13,8%." pada rok 2011 ale wartość wskaźnika wskazuje na rok 2008.	w 2017 roku było to już 13,8%."	wskaźnika. Poprawne wartości: Dla 2008 r. – 11,7%, Dla 2011 r. – 14,7%.	
38.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 46-49, w tym Tabela 2	W rozdziale tym nie zostały wykorzystane aktualne dane dotyczące zasięgu ubóstwa skrajnego w Polsce – za 2018 r. (obliczanego na podstawie wyników Badania budżetów gospodarstw domowych). Zostały one opublikowane przez GUS 28 czerwca 2019 r. w informacji sygnałnej Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2018 r. https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoleczna/zasieg-ubostwa-ekonomicznego-w-polsce-w-2018-roku,14,6.html Dane dla województw przesyłamy w załączeniu. Zostaną one opublikowane m.in. w Banku Danych Lokalnych GUS.	Uaktualnienie danych.	Z uwagi na wzrost stopy ubóstwa, nieuwzględnienie danych za 2018 r. powoduje wyciąganie mylnych wniosków dotyczących zasięgu ubóstwa skrajnego oraz tendencji w tym zakresie. Stopa ubóstwa w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. wzrosła w przypadku prawie wszystkich analizowanych grup gospodarstw domowych, przy czym dla gospodarstw ogółem, wzrosła ona z 4,3% w 2017 r. do 5,4%. w 2018 r.	Uwaga przyjęta
39.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; Tabela 2	Niektóre dane uwzględnione w tabeli nie zostały podane zgodnie z obowiązującymi opracowaniami GUS.	Stopa ubóstwa dla: pracujących na własny rachunek w 2012 r., jest 2,1, powinno być 2,6. Źródło: Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, GUS, Warszawa 2015, str. 27, tabl. 1.9. https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoleczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2013-i-2014,1,6.html Stopa ubóstwa w miastach w 2013 r.		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<ul style="list-style-type: none"> • 500 tys. i więcej: jest 0,8, powinno być 1,0; • 200-500 tys., jest 3,3, powinno być 4,6; • 100-200 tys., jest 3,9, powinno być 3,5; • 20-100 tys., jest 5,0, powinno być 4,9; • Poniżej 20 tys., jest 8,1, powinno być 8,2. <p>Źródło: Ubóstwo w Polsce w latach 2015 i 2016, GUS, Warszawa 2017, str. 23, tabl. 1.7 https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2015-i-2016,1,8.html</p>		
40.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE; str. 46	Analizowany jest wzrost granicy ubóstwa skrajnego dla gospodarstwa 1-osobowego w latach 2013-2017, podczas gdy analiza zasięgu ubóstwa skrajnego dotyczy okresu 2011-2017.	Dostosowanie okresu analizy granicy ubóstwa skrajnego do okresu analizy zasięgu ubóstwa skrajnego. Granica ubóstwa skrajnego dla gospodarstwa 1-osobowego w 2011 r. wyniosła 495 zł, źródło: Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, GUS, Warszawa 2015, str. 25, tabl. 1.6.	Niespójność ww. analiz.	Uwaga przyjęta
41.	Główny Urząd Statystyczny	SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA; UBÓSTWO I WYKLUCZENIE	Brak jest podstaw do stwierdzenia, że w 2017 r., w porównaniu do 2011 r., relatywnie najslabiej sytuacja poprawiła się w przypadku małżeństw bez dzieci na utrzymaniu, mieszkańców miast liczących co najmniej 500	Akapit zaczynający się od słów „W porównaniu do 2011 r.” powinien zostać przedragowany	Niezgodność wyciągniętych wniosków z danymi statystycznymi prezentowanymi w Tabeli 2.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		SPO ŁECZNE; str. 47	tys. mieszkańców, gospodarstw z głową mającą wykształcenie wyższe, jak również w województwach lubuskim i małopolskim, skoro w tych grupach gospodarstw stopa ubóstwa skrajnego nie zmieniła się lub wzrosła (patrz tabela 2). W przypadku gospodarstw emerytów, gospodarstw 1-osobowych i osób w wieku 65 lat i więcej (spadek stopy ubóstwa w przedziale od 0,2 do 0,4 pkt. proc.), z uwagi na ograniczenia metody reprezentacyjnej (błędy szacunku), powinno się raczej pisać o utrzymaniu się zasięgu ubóstwa na zbliżonym poziomie niż o poprawie sytuacji. Ze względu na reprezentatywny charakter Badania budżetów gospodarstw domowych publikowane dane dotyczące zasięgu ubóstwa w województwach obarczone są błędami losowymi, z tego powodu należy podchodzić do analizy tych danych z dużą ostrożnością. GUS, począwszy od 2015 r., publikuje stopy ubóstwa dla województw wraz ze wskaźnikami precyzji.	z uwzględnieniem uwag z kolumny „treść uwagi”.		
42.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII	Proponuje się aktualizację wartości wskaźników. Ponadto proponuje się określenie, w miarę możliwości, jednego roku bazowego dla wszystkich wskaźników.		Dla większości zaproponowanych wskaźników dostępne są bardziej aktualne dane. Wybranie jednego roku bazowego uporządkowuje zapisy dokumentu.	Wyjaśnienie: Dla roku bazowego i pozostałych wskaźników wskazano najbardziej aktualne dane
43.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII	W nagłówku tabeli proponuje się zaznaczyć, że wartości proponowane na 2020 i 2030 r. są wartościami oczekiwanymi lub docelowymi .		Brak takiego zapisu sugeruje znajomość wartości, jakie wystąpią w kolejnych latach.	Uwaga przyjęta
44.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI	Przypis 54 jest niezrozumiały (i nieaktualny). Ponadto informujemy, że w ramach badania BAEL nie przygotowuje się prognoz.		Jeżeli przypis odnosi się do wartości na bazie której przygotowana ma być	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		CELÓW STRATEGII; str. 115			prognozowana na kolejne lata wartość wskaźnika, należy ją wyznaczyć. Ponadto wyjaśniamy, iż w 2018 r. wskaźnik wyniósł 5,7%.	
45.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 115	Dot. wskaźnika: <i>Udział uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół ogólnodostępnych w ogólnej liczbie dzieci niepełnosprawnych objętych edukacją szkolną</i> <ul style="list-style-type: none"> • błędne źródło danych wskaźnika (należy zmienić z GUS na MEN) • w obecnie obowiązującym SRKL wskaźnik występuje pod nazwą: <i>Udział uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół ogólnodostępnych w ogólnej liczbie uczniów niepełnosprawnych objętych edukacją szkolną</i>. Pojęcia „dzieci” i „uczniowie” nie są równoznaczne, zwracamy więc uwagę na konieczność ustalenia, która z tych kategorii powinna występować w nazwie wskaźnika. 	Źródło danych: MEN.		Uwaga przyjęta
46.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII str. 115	Odsetek osób w wieku 18-24 lat z niskim wykształceniem nie uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu wg BAEL.	Młodzież niekontynuująca nauki (w wieku 18-24 lata) wg BAEL.		Uwaga przyjęta
47.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 115	Odsetek osób dorosłych (w wieku 25–64 lata) uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w okresie 4 tygodni przed badaniem wg BAEL.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu (w wieku 25–64 lata) wg BAEL.		Uwaga przyjęta
48.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI	Ad. Odsetek osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie –	Odsetek osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie wg BAEL.	Obecny zapis jest błędny.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		CELÓW STRATEGII; str. 116	Wskaźnik pochodzi z badania BAEL. Proponuje się zmianę źródła na GUS.			
49.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; Cel. 1	W monitorowaniu realizacji celów strategii proponuje się uwzględnienie Wskaźnika bierności społecznej młodzieży (NEET – not in employment, education or training – osoby młode niepracujące (bezrobotne i biernie zawodowo), nieuczące się i niedokształcające się), dla osób w wieku: 20-24 lat 25-29 lat.		Wskaźnik wydaje się być istotny dla monitorowania rozwoju kapitału ludzkiego. Uwzględniony był w aktualizowanej strategii, warto zachować ciągłość monitorowania w dokumencie. Ponadto wskaźnik jest porównywalny na poziomie europejskim.	Uwaga przyjęta
50.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 117	Ad. Odsetek noworodków objętych badaniami przesiewowymi w kierunku rzadkich chorób wrodzonych – ze względu na podaną wartość wskaźnika, wydaje się, że chodzi o wskaźnik: Odsetek noworodków objętych badaniami przesiewowymi w kierunku rzadkich wad metabolizmu . Do decyzji o pozostawieniu jednego z nich.		Podana wartość wskaźnika jest zgodna z wskaźnikiem dot. wad metabolizmu. Wskaźnik ten występował we wcześniejszej wersji przedmiotowej strategii.	Wyjaśnienie: Wskaźnik usunięty z listy wskaźników
51.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 117	Ad. wskaźniki dot. kadry medycznej. Wartości pochodzące z raportu wskazanego jako źródło istotnie różnią się od danych prezentowanych przez GUS (pochodzących z rejestrów medycznych, prezentowane jako OECD Health Data). Należy zidentyfikować przyczynę różnic i pozostawić bardziej rzeczywiste wartości.		W przypadku liczby lekarzy oraz liczby pielęgniarek na 1 tys. ludności wartości różnią się nawet trzykrotnie. W systemie monitorowania rozwoju STRATEG, w której zaimplementowano wskaźniki monitorujące SRKL 2020, jako źródło danych dla wskaźników dot. kadry medycznej wskazano OECD Health Data.	Wyjaśnienie: Ostatecznie przyjęto wskaźniki GUS: <i>Liczba lekarzy na 10 tys. ludności</i> oraz <i>Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. ludności</i>
52.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI	Dot. wskaźnika:	Źródło danych: MEN.		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		CELÓW STRATEGII; str. 117	<i>Odsetek dzieci w wieku do 8 lat objętych wczesnym wspomaganie rozwoju</i> <ul style="list-style-type: none"> błędne źródło danych wskaźnika (należy zmienić z GUS na MEN). 			
53.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 117	Dot. wskaźnika: <i>Liczba lekarzy posiadających tytuł specjalisty w dziedzinie geriatry na 100 tys. ludności</i> <ul style="list-style-type: none"> błędna wartość dla roku bazowego 2015 (podana jest 0,88). 	Prawidłowa wartość: 0,91.		Uwaga przyjęta
54.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 118	Dla wskaźników: – <i>Wskaźnik zatrudnienia osób wg wieku i płci</i> – <i>Współczynnik aktywności zawodowej</i> jako źródło danych został zastosowany następujący zapis: „Szacunki MRPIPS na podstawie danych LFS oraz Prognozy demograficznej GUS”. Rozumiemy, że jest to źródło szacunków dla wartości docelowej. Ponieważ kolumna dotyczy źródła danych bieżących dla wskaźników, a nie szacunków dla wartości docelowych, powinien być w niej wskazany GUS.	Źródło danych: GUS.		Uwaga przyjęta
55.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 118, 119	Dla wskaźników pochodzących z BAEL proponuje się zmianę źródła wskaźnika na GUS. Obecny zapis wskazuje na źródło wartości prognozowanych.		Zapis w kolumnie „Źródło danych” powinien wskazywać na faktyczne źródło danych, a nie na źródło wartości prognozowanych (docelowych).	Uwaga przyjęta
56.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 119	Dot. wskaźnika: <i>Stopy bezrobocia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe wg BAEL.</i>			Wyjaśnienie: Wartość docelowa wskaźnika dotyczącego stopy bezrobocia absolwentów szkół

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			Wartość docelowa dla 2020 r. (33%) jest niespójna z zapisaną w SOR (36%).			prowadzących kształcenie zawodowe na rok 2020 powinna być zmieniona z 36% na 33%. Wynika to z faktu, że od 2013 r. utrwaliła się tendencja spadkowa (wnioski na podstawie danych STRATEG: https://strateg.stat.gov.pl/dashboard/#/obszary-tematyczne/8). W tym okresie stopa ta spadła o ok. 10 pp., a w latach 2016-2017 o ok. 3 pp.
57.	Główny Urząd Statystyczny	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGII; str. 119	Współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 50 - 64 wg BAEL.	Współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 50 - 64 lata wg BAEL.		Uwaga przyjęta
58.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów Departament Służby Cywilnej	- Ramy prawne oraz zgodność ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju/ 9 - Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji działań Strategii/ Demografia i rynek pracy, 38, 39 - Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów	W dokumencie stosowane jest sformułowanie „osoby z niepełnosprawnościami”, innym razem „osoby niepełnosprawne”. Proponujemy posługiwanie się jednym zwrotem w całym dokumencie (prócz nazw ustaw i własnych)	Ujednolicenie do zapisu: „osoby z niepełnosprawnościami”	Ujednolicenie zapisu w dokumencie	Uwaga nieprzyjęta W polskim prawie definiuje się pojęcie „osoba niepełnosprawna” i z tej definicji wynikają dalsze zobowiązania państwa wobec takich osób. Termin „osoba niepełnosprawna” występuje m.in. w nazwie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w tytule konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, Terminy „osoba niepełnosprawna” i „osoba

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>interwencji działań Strategii/ Ubóstwo i wykluczenie społeczne, 48</p> <p>- Cele i oczekiwane rezultaty Strategii/ Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy, 62</p> <p>- Zakres działań i wymiar terytorialny Strategii/ 67, 70, 71</p> <p>- Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty uzupełniające/ Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki, 80</p> <p>- Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty</p>				<p>z niepełnosprawnościami” nie mogą być używane zamiennie w polskim obrocie prawnym ani w codziennej praktyce językowej, gdyż nie są to sformułowania tożsame znaczeniowo. Termin „osoba z niepełnosprawnościami” narzuca rozumienie, że chodzi o osoby dotknięte co najmniej dwoma dysfunkcjami, podczas gdy sformułowanie „osoba niepełnosprawna” taką interpretację dopuszcza w określonych wypadkach.</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		uzupełniające/ Obszar Spójność Społeczna, 98 - Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty uzupełniające/ Kierunki interwencji, 99, 100, 101, 102, 111 - Wskaźniki realizacji celów Strategii/ 118 - Ramy finansowe Strategii/ 126, 135 - Lista podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii/ 155, 156				
59.	Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy	Str. 100	Proponuje się rozszerzyć zakres działań w programie „Gwarancje dla młodzieży”, wprowadzając do niego element polityki społecznej, to jest działań na rzecz młodzieży z trudnościami edukacyjnymi (uczestnicy OHP)	Indywidualna i kompleksowa aktywizacja edukacyjna - zawodowo osób młodych (młodzież z opóźnieniami lub trudnościami edukacyjnymi, bezrobotna, bierna zawodowo oraz poszukująca pracy). Zapewnienie wsparcia edukacyjnego, doradztwa edukacyjnego oraz ofert pracy, aktywizacji lub dalszej edukacji każdej osobie do 29 r. ż. w ciągu 4 miesięcy od	Włączenie w program młodzieży, która znajduje się pod opieką OHP, która uczy się i pracuje jako pracownicy młodociani, będzie miało charakter działania prewencyjnego, przeciwdziałającego powiększania grupy definiowanej jako NEET.	Uwaga nieprzyjęta. Aktualnie realizowany model Gwarancji dla Młodzieży wynika z rozwiązań ustawowych przyjętych na podstawie rozwiązań unijnych.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				dnia rejestracji w urzędzie pracy lub ukończenia kształcenia w ramach OHP. Zmniejszanie stopy bezrobocia i zwiększanie stopy zatrudnienia oraz zmniejszanie odsetka młodzieży „NEET” (niepracująca, nieucząca się i nieszkoląca się) wśród osób do 29 r. ż.		
60.	Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy	Str. 135	Zmiana wartości projektu „Aktywni górami”	Wartość projektu: 82,23 mln zł W tym 2020 r.: 1,50 mln zł W tym 2021 r.: 21,96 mln zł W tym 2022 r.: 37,95 mln zł W tym 2023 r.: 20,82 mln zł	Projekt rozpocznie się w 2020 roku, stąd konieczność aktualizacji budżetu	Uwaga przyjęta
61.	Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy	Str. 135	Zmiana tabeli wydatkowania środków w związku z proj. „Aktywni górami”	2020 r. Budżet Państwa – 0,00 Środki UE – 1,00 Ogółem – 1,00 2021 r. Budżet Państwa – 4,00 Środki UE – 18,00 Ogółem – 22,00 2022 r. Budżet Państwa – 6,00 Środki UE – 32,00 Ogółem – 38,00 2023 r. Budżet Państwa – 4,00 Środki UE – 17,00 Ogółem – 21,00	Projekt rozpocznie się w 2020 roku, stąd konieczność aktualizacji budżetu	Wyjaśnienie: Zapis budżetu o charakterze opisowym i w tabeli musi pozostać spójny.
62.	Ministerstwo Sprawiedliwości	„Zmniejszenie zjawiska	Proszę wykreślić cztery projekty uzupełniające :	Wykreślenie	Na podstawie pisma Centralnego Zarządu Służby	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>przestępczości, projekty uzupełniające”</p> <p>Strony 90-91</p> <p>Strony 138-139 (ramy finansowe przedmiotowych projektów)</p>	<p>„ DOSKONALENIE KADRY DZIAŁÓW PENITENCJARNYCH I TERAPEUTYCZNYCH W ZAKRESIE PROWADZENIA ODDZIAŁYWAŃ PSYCHOLOGICZNYCH LUB TERAPEUTYCZNYCH ORAZ W ZAKRESIE PROWADZENIA ODDZIAŁYWAŃ PENITENCJARNYCH. Podmiot odpowiedzialny: Ministerstwo Sprawiedliwości Podniesienie kwalifikacji zawodowych, kompetencji i profesjonalizmu funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Służby Więziennej, co przełoży się na efektywność prowadzonych oddziaływań penitencjarnych, psychologicznych oraz terapeutycznych; osiągnięcie większej skuteczności w procesie resocjalizacji i readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH FUNKCJONARIUSZY PIONU OCHRONY W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH SŁUŻBY WIĘZIENNEJ. Podmiot odpowiedzialny: Ministerstwo Sprawiedliwości Podniesienie poziomu bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych oraz podniesienie świadomości i poziomu wykonywania zadań w zakresie ochrony w Służbie Więziennej. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH KADRY PIONU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO SŁUŻBY WIĘZIENNEJ Podmiot odpowiedzialny: Ministerstwo Sprawiedliwości STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO Doskonalenie umiejętności legislacyjnych pracowników i funkcjonariuszy Służby</p>		<p>Więziennej z dnia 13 sierpnia 2019 roku – wycofanie projektów ze strategii.</p>	

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>Więziennej w zakresie tworzenia aktów prawa wewnętrznego i projektów aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym.</p> <p>PODNIOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH KADRY MEDYCZNEJ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH SŁUŻBY WIĘZIENNEJ.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Podniesienie kwalifikacji kadry medycznej jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, co przyczyni się do poprawy warunków zdrowotnych osób pozbawionych wolności oraz zapewni sprawne funkcjonowanie podmiotów leczniczych dla osób pozbawionych wolności”</p> <p>Oraz odpowiednio zapisy ze stron 138-139 dotyczące ram finansowych tych projektów.</p>			
63.	Ministerstwo Cyfryzacji	OBSZAR:KAPITAŁ LUDZKI WYZWANIE: Umiejętności s. 20-21	Należy zaktualizować fragment dotyczący diagnozy w zakresie dostępu szkół do internetu w następujący sposób:	Wyniki te są spójne z wynikami analizy stanu dostępu do Internetu w jednostkach oświatowych przeprowadzonej w 2016 r. przez Ministerstwo Cyfryzacji wraz z Ministerstwem Edukacji Narodowej i we współpracy z Urzędem Komunikacji Elektronicznej zawartej w Ocenie Skutków Regulacji dla projektu ustawy o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej ⁴⁵ . W analizie stwierdzono, że ponad 40% jednostek oświatowych korzysta z usług dostępu do Internetu o	1) ustawa o OSE obowiązuje od grudnia 2017 roku, w związku z czym nie ma potrzeby dalszego odnoszenia się do „projektu” ustawy; 2) przypis nr 15 odnosi się do cyfrowej mapy szkół, na której udostępnione są nieaktualne już informacje – w związku z czym należy ten przypis usunąć; 3) w przypadku OSE lepiej mówić o programie, niż o projekcie; 4) OSE zapewnia dostęp do internetu o przepustowości symetrycznej, co warto	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>przepustowościach nieprzekraczających 10 Mb/s¹⁶. Prędkość Internetu dostępnego w szkołach jest zróżnicowana regionalnie. Najszybszym Internetem dysponują szkoły z województw wielkopolskiego i śląskiego, natomiast najgorzej sytuacja wygląda w województwach lubuskim, lubelskim i łódzkim¹⁷.</p> <p>Wykres 5: Średnia prędkość (pobierania) Internetu (w Mb/s) wg województwa, na obszarze którego znajduje się szkoła</p> <p>Źródło: Badanie „Ewaluacja funkcjonalności e-materiałów opracowywanych w ramach projektów współfinansowanych za pomocą Europejskiego Funduszu Społecznego”, Warszawa 2017 r. Wyniki przeprowadzonych analiz pokazują, że wskazana przepustowość jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb, dlatego Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej opracowało projekt program Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE), w ramach</p>	<p>podkreślić biorąc pod uwagę, że element dotyczący różnych prędkości pobierania i wysyłania danych został podkreślony w diagnozie;</p> <p>5) wykres nr 6 – jakkolwiek dotyczący dostępu do internetu – pokazuje dostęp dla gospodarstw domowych, a nie szkół, w związku z czym należy go usunąć; jeżeli jednakże intencją projektodawców było wskazanie w SKRL znaczenia powszechnego dostępu do internetu – obok szkół – także w gospodarstwach domowych dla zapewnienia spójności społecznej poprzez wyrównanie szans w dostępie do informacji i narzędzi edukacji/pracy, w takim przypadku diagnozę należy uzupełnić o następujący fragment:</p> <p>„Dostęp do internetu jako narzędzie rozwoju umiejętności nie jest medium niezbędnym jedynie w placówkach szkolnych – jest również potrzebny także na potrzeby edukacji pozaformalnej, realizowanej np. z domu, czy do codziennego rozwijania kompetencji cyfrowych. W tym</p>	

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>którego wszystkie szkoły w Polsce otrzymają dostęp do szerokopasmowego internetu o symetrycznej przepustowości co najmniej 100 Mb/s¹⁸, w tym zapewnienie bezpieczeństwa sieciowego i użytkowników.</p> <p>Wykres 6: Gospodarstwa domowe z dostępem do internetu w państwach UE (%)</p> <p>Źródło:</p> <p>http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do</p> <p>¹⁵ Szczegółowe wyniki analizy, wraz z cyfrową mapą szkół z dostępem do Internetu, dostępne są pod adresem: http://szkoly.geoserver.it.waw.pl</p> <p>¹⁶ „Ewaluacja funkcjonalności e-materiałów opracowywanych w ramach projektów współfinansowanych za pomocą Europejskiego Funduszu Społecznego”, Warszawa 2017 r., str. 90-91.</p> <p>¹⁷ Tamże, str. 91.</p> <p>¹⁸ Więcej informacji na temat OSE dostępnych jest na stronie: https://ose.gov.pl.</p>	<p>kontekście należy także zauważyć, że dostęp do internetu w ogóle stanowi dziś źródło przełamania barier – biologicznych, przestrzennych, itd. – i umożliwia np. zdalną edukację czy pracę. Dostęp ten traktowany powinien być zatem jako jeden z gwarantów spójności społecznej.</p> <p>Niestety, nadal w Polsce występują obszary – w szczególności wiejskie - w których gospodarstwa domowe pozostają wykluczone cyfrowo, nie mogąc korzystać z nowoczesnych usług łączności.</p> <p>(Wykres 6: Gospodarstwa domowe z dostępem do internetu w państwach UE, %).</p> <p>Szereg interwencji podejmowanych przez Państwo w ostatnich latach skutecznie zmniejsza liczbę tzw. białych plam, jednakże brak kontynuacji działań w tym obszarze grozi permanentnym wykluczeniem znacznej części mieszkańców kraju z cyfrowego obiegu społeczno-gospodarczego.”</p>	

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					Uzupełnienie projektu o ww. fragment jest tym bardziej zasadne, że już obecnie w projekcie (w rozdziale „Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty uzupełniające”) wyodrębniono kierunek „Budowa infrastruktury równego dostępu do informacji”. Należy jednocześnie zauważyć, że kwestia powszechnego dostępu do internetu ma dla Strategii wymiar horyzontalny – dotyczy praktycznie wszystkich zidentyfikowanych kierunków interwencji.	
64.	Ministerstwo Cyfryzacji	ZAKRES DZIAŁAŃ I WYMIAR TERYTORIALNY STRATEGII ZAKRES DZIAŁAŃ s. 66-67	Należy uzupełnić wykaz działań o działania wspierające włączenie cyfrowe	Propozycja zapisu: Zapewnienie powszechnego dostępu do szybkiego internetu, nacisk na kształcenie kompetencji cyfrowych w procesie kształcenia formalnego oraz kierowanie dedykowanych szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym	Kwestie dotyczące rozwoju cyfrowego potencjału społeczeństwa są wielokrotnie podejmowane w treści projektu, jednak nie zostały odzwierciedlone w wykazie działań.	Uwaga przyjęta
65.	Ministerstwo Cyfryzacji	Kierunek interwencji: LEPSZE DOPASOWANIE EDUKACJI I UCZENIA SIĘ DO POTRZEB	W nazwie projektu należy wyodrębnić Ogólnopolską Sieć Edukacyjną	EDUKACJ@ W SPOŁECZEŃSTWIE CYFROWYM (wraz z OGÓLNOPOLSKĄ SIECIĄ EDUKACYJNĄ).	Zgodnie z SOR, OSE stanowi komponent projektu „Edukacj@ w społeczeństwie cyfrowym”, jednakże jego znaczenie dla realizacji kierunku interwencji uzasadnia jego wyodrębnienie	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		NOWOCZESNEJ GOSPODARKI, PROJEKTY STRATEGICZNE, EDUKACJA W SPOŁECZEŃSTWIE CYFROWYM s. 81			w nazwie przywoływanego projektu strategicznego (poza samodzielnym wskazaniem tego projektu w wykazie projektów dla kierunku interwencji „Budowa infrastruktury równego dostępu do informacji”).	
66.	Ministerstwo Cyfryzacji	Kierunek interwencji: BUDOWA INFRASTRUKTURY RÓWNEGO DOSTĘPU DO INFORMACJI, PROJEKTY STRATEGICZNE, s. 87	Wykaz projektów należy uzupełnić o Narodowy Plan Szerokopasmowy	NARODOWY PLAN SZEROKOPASMOWY Podmiot odpowiedzialny: Ministerstwo Cyfryzacji Zapewnienie wszystkim obywatelom dostępu do infrastruktury szerokopasmowej, umożliwiającej dostęp do szybkiego internetu, wpływającej na rozwój społeczeństwa cyfrowego, rozwój nowoczesnej edukacji, rozwój badań i innowacji, tworzenie jednolitego rynku cyfrowego, bezpieczny i szybki dostęp do elektronicznych usług publicznych oraz sprawną komunikację między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem.	Narodowy Plan Szerokopasmowy jest podstawowym projektem strategicznym, realizującym ten kierunek interwencji (Ogólnopolska Sieć Edukacyjna realizuje go jedynie w części dotyczącej równego dostępu do informacji w szkołach).	Uwaga przyjęta
67.	Ministerstwo Cyfryzacji	BUDŻETY POSZCZEGÓLNYCH PROJEKTÓW, OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA,	Opis budżetu OSE należy uzupełnić o wskazanie kosztów funkcjonowania OSE, finansowanych z budżetu państwa.	OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA (OSE) realizowany jest w ramach trzech czterech odrębnych projektów: (...)	Na program OSE składają się 3 projekty współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa oraz coroczna dotacja celowa na funkcjonowanie OSE,	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi																				
		s. 127		d. funkcjonowanie OSE Źródło finansowania: Budżet Państwa <table border="1"> <tr><td>2018</td><td>13</td></tr> <tr><td>2019</td><td>77</td></tr> <tr><td>2020</td><td>129</td></tr> <tr><td>2021</td><td>138</td></tr> <tr><td>2022</td><td>164</td></tr> <tr><td>2023</td><td>164</td></tr> <tr><td>2024</td><td>164</td></tr> <tr><td>2025</td><td>164</td></tr> <tr><td>2026</td><td>164</td></tr> <tr><td>2027</td><td>164</td></tr> </table>	2018	13	2019	77	2020	129	2021	138	2022	164	2023	164	2024	164	2025	164	2026	164	2027	164	udzielana operatorowi OSE przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.	
2018	13																									
2019	77																									
2020	129																									
2021	138																									
2022	164																									
2023	164																									
2024	164																									
2025	164																									
2026	164																									
2027	164																									
68.	Ministerstwo Cyfryzacji	ZAŁĄCZNIK NR 2, Obszar KAPITAŁ LUDZKI s. 152	Listę projektów należy uzupełnić o Narodowy Plan Szerokopasmowy (uwaga w związku z uwagą nr 4)	<table border="1"> <tr> <td>Nr</td> <td>Narodowy Szerokopasmowy</td> </tr> </table>	Nr	Narodowy Szerokopasmowy	W nawiasie podana jest błędna wartość dla UE 41%	Uwaga przyjęta																		
Nr	Narodowy Szerokopasmowy																									
69.	Ministerstwo Cyfryzacji	ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU I UMOWĄ PARTNERSTWA str. 10	wzmocnienie cyfrowe rozwoju kraju	zmienić na "cyfrowego rozwoju kraju"	nie wzmacniamy cyfrowo, tylko cyfrowy rozwój	Uwaga przyjęta																				
70.	Ministerstwo Cyfryzacji	OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI Umiejętności str. 16, akapit „W zakresie umiejętności cyfrowych odsetek osób dorosłych ...”	W nawiasie podana jest błędna wartość dla UE 41%	powinno być 43%, a nie 41% w 2017 r. (https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do)	Baza danych Eurostatu	Uwaga przyjęta																				

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
71.	Ministerstwo Cyfryzacji	OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI Umiejętności str. 16, akapit „W zakresie umiejętności cyfrowych odsetek osób dorosłych ...”	Jest zdanie „Dotyczy to 70% głównie osób w wieku 45-54 lata i prawie 80% w wieku 55-65 lat.”	Powinno być „Dotyczy to 68% osób w wieku 45-54 lata i 81% w wieku 55-64 lata”. Warto byłoby też dodać, że są to dane z 2017 r., prawdopodobnie dziś już nieaktualne, ale aktualizacja danych nastąpi dopiero w grudniu br.	Błędne wartości wskaźników i grupa wiekowa.	Uwaga przyjęta
72.	Ministerstwo Cyfryzacji	Wykres 6 str. 21	niepoprawne dane m.in. dla Polski, powinno być 84% w 2018, Bułgaria 72%, Słowacja 81%, Słowenia 87%, Finlandia 94%. Tabela wg przytoczonego linku zawiera inne dane niż na wykresie. Brak roku, dla którego prezentowane są dane. Jest 26 krajów zamiast 28, np. nie ma Danii i brak średniej unijnej	Wykres do poprawy.	Baza danych Eurostatu	Uwaga przyjęta
73.	Ministerstwo Cyfryzacji	str. 74, akapit „cehuje niższy poziom umiejętności podstawowych osób dorosłych...”	Po słowach „umiejętności cyfrowe wyraźnie niższy w nawiasie „(dotyczy to głównie osób po 40 i 50 r.ż.)”	Powinno być „(dotyczy to już osób w wieku 35+”	już dla grupy 35-44 lata różnica w stosunku śr. UE wynosi 12 p. procentowych, w starszych grupach wiekowych jeszcze się pogłębia	Uwaga przyjęta
74.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Uwaga ogólna	Korekta edytorska i językowa.		Tekst wymaga korekty językowej. Dodatkowo brak ujenolicenia zapisów (np. po tytule projektu wstawia się kropkę lub brak jest kropki itp.).	Uwaga przyjęta
75.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Uwagi do tabeli w zakresie LOWE na s. 129 w SRKL:	Pod tabelą	Pod tabelą	Podano błędną wartość dla budżetu UE dla projektów LOWE w latach 2019-2022	Uwaga przyjęta
76.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Uwagi do tabeli w zakresie LOWE na s. 129 w SRKL:	LOKALNE OŚRODKI WIEDZY I EDUKACJI Wartość projektów LOWE, które będą realizowane w ramach drugiego naboru przeprowadzonego w	LOKALNE OŚRODKI WIEDZY I EDUKACJI Wartość projektów LOWE, które będą realizowane w	Podano błędną wartość dla budżetu UE dla projektów LOWE w latach 2019-2022	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>ramach Działania 2.14 PO WER: 31 mln Źródło finansowania: Budżet Państwa (4,87 mln zł) Część 30, Dział 801, Rozdział 80195 Źródło finansowania: Środki UE (23,13 mln zł) Wartość projektów LOWE zrealizowanych w ramach pierwszego naboru przeprowadzonego w ramach Działania 2.14 PO WER: 14,24 mln Źródło finansowania: Budżet Państwa (2,24 mln zł) Część 30, Dział 801, Rozdział 80195 Źródło finansowania: Środki UE (12,00 mln zł)</p>	<p>ramach drugiego naboru przeprowadzonego w ramach Działania 2.14 PO WER: 31 mln Źródło finansowania: Budżet Państwa (4,87 mln zł) Część 30, Dział 801, Rozdział 80195 Źródło finansowania: Środki UE (26,13 mln zł) Wartość projektów LOWE zrealizowanych w ramach pierwszego naboru przeprowadzonego w ramach Działania 2.14 PO WER: 14,24 mln Źródło finansowania: Budżet Państwa (2,24 mln zł) Część 30, Dział 801, Rozdział 80195 Źródło finansowania: Środki UE (12,00 mln zł)</p>		
77.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Uwaga do tabeli w zakresie projektu Szansa: Nowe możliwości dla dorosłych na s. 129 w SRKL:	<p>SZANSA: NOWE MOŻLIWOŚCI DLA DOROSŁYCH Wartość projektu: 30 mln zł Źródło finansowania: Budżet Państwa (4,87 mln zł) Część 30 Dział 801 Źródło finansowania: Środki UE (23,13 mln zł)</p>	<p>SZANSA: NOWE MOŻLIWOŚCI DLA DOROSŁYCH Wartość projektu: 30 mln zł Źródło finansowania: Budżet Państwa (1,71 mln zł) Część 30 Dział 801 Źródło finansowania: Środki UE (28,29 mln zł)</p>	Wartość projektu, w tym podział na źródła finansowania (budżet państwa i środki UE), podano zgodnie z informacją umieszczoną na stronie internetowej projektu: http://szansa-power.frse.org.pl/o-projekcie/cel-projektu/	Uwaga przyjęta
78.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Str. 77	„Podnoszenie kompetencje cyfrowych uczniów i nauczycieli, w tym związanych z	Podnoszenie kompetencji cyfrowych uczniów i	Uściślenie wyniku ze stanu faktycznego przygotowywanych w ramach	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			bezpiecznym korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, tworzenie cyfrowych zasobów edukacyjnych"- proponujemy korektę stylistyczną oraz uściślenie zapisu dotyczącego cyfrowych zasobów.	nauczycieli, w tym związanych z bezpiecznym korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, tworzenie wysokiej jakości cyfrowych zasobów edukacyjnych.	konkursów ze środków unijnych cyfrowych zasobów edukacyjnych oraz przyjętej przez MEN praktyki podkreślania jakości wytworzonych w ramach konkursów e-materiałów.	
79.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	II. Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji działań Strategii; Kapitał Ludzki; Umiejętności; Wykres nr 1, str. 13	W drugim akapicie od góry proponujemy wykreślić wyrazy w drugim nawiasie: „oraz mobilności studentów” i odpowiednio do tego zmienić treść na początku tego nawiasu.	Polska osiągnęła przed czasem większość wymiernych celów (tzw. benchmarków) rozwoju edukacji w Europie lub jest bliska ich osiągnięcia (wyjątek stanowi benchmark uczestnictwa dorosłych w kształceniu lub szkoleniu).	Wskaźnik mobilności studentów wchodzi w zakres tzw. benchmarku mobilności, który dotyczy także mobilności uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego. Według informacji na stronie Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/eu-benchmarks benchmark ten nie jest dotychczas możliwy do wyliczenia w całości.	Uwaga przyjęta
80.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	II. Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji działań Strategii; Kapitał Ludzki; Umiejętności; Wykres nr 1, str. 13	Proponujemy zaktualizować dane w Wykresie nr 1 (zmienić rok 2017 na 2018), w tym zmienić źródło danych na Eurostat EU Benchmarks https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/eu-benchmarks Ponadto, należy zmienić nazwę wskaźnika zatrudnialności absolwentów (dotyczy on nie tylko absolwentów szkół wyższych, ale także szkół średnich i zawodowych (obecnie branżowych) oraz wskaźnika uczestnictwa dorosłych w kształceniu i szkoleniu (nawet w UE osiąga on dosyć niską wartość, co wynika z tego, że odnosi się on jedynie do czterech tygodni przed badaniem).	- Młodzież niekontynuująca nauki: Polska – 4,8%; UE – 10,6% - Osoby w wieku 30-34 lat z wykształceniem wyższym lub równoważnym: Polska – 45,7%; UE – 40,7% - Dzieci od 4 roku życia do wieku obowiązku szkolnego uczestniczące we wczesnej edukacji: Polska 91,9%; UE 95,4% [2017] - Młodzież z niskimi osiągnięciami w czytaniu, matematyce i naukach	W dokumencie przyjmowanym w drugiej części 2019 r. proponujemy zaprezentować dostępne dane za rok 2018 (nie ograniczać się do danych z roku 2017). W niektórych przypadkach dostępne dane pochodzą z lat wcześniejszych – uczestnictwo we wczesnej edukacji (2017), trzy wskaźniki z programu OECD/PISA (2015). Proponujemy zaznaczyć to w tabeli po	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			Proponujemy także zrezygnować ze wskaźnika mobilności edukacyjnej w Wykresie nr 1.	przyrodniczych – należy dodać informację, że dane te pochodzą z roku 2015 - Zatrudnialność absolwentów (od roku do 3 lat po zakończeniu nauki): Polska – 83,1%; UE – 81,6% - Osoby w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu w okresie 4 tygodni przed badaniem: Polska – 5,7%, UE 11,1%	nazwach ww. wskaźników dodając wskazane lata w nawiasach. Dalej w tekście można dodać, że wskaźnik uczestnictwa dzieci we wczesnej edukacji zbliżył się w roku 2019 do celu zakładanego dla UE na rok 2020 (95%) po jednokrotnym obniżeniu jego wartości w roku 2017 (w roku szkolnym 2016/17), co związane było ze zmianami strukturalnymi w systemie oświaty. Proponujemy także zrezygnować z przytaczania wskaźnika mobilności edukacyjnej (uzasadnienie jak wyżej).	
81.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Str. 16	Uwaga stylistyczna – skreślić słowo „głównie” w zdaniu: „Dotyczy to 70% głównie osób w wieku 45-54 lata...”	Dotyczy to 70% głównie osób w wieku 45-54 lata...	Zdanie jest logiczne po korekcie.	Uwaga przyjęta
82.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	II. Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji działań Strategii; Kapitał Ludzki; Umiejętności; str. 14-15	Proponujemy zaktualizować dane statystyczne ujęte we fragmentach tekstu na str. 14-15.	W Polsce zjawisko to jest zredukowane do 4,8%, a w UE do 10,6% według danych Eurostat z roku 2018. Podobnie jest w upowszechnieniu wśród dorosłych w wieku 25-64 lat wykształcenia co najmniej na tym poziomie. W Polsce odsetek osób dorosłych z co najmniej takim wykształceniem wynosi 92,4%, w UE 78,1%. Polska jest liderem w UE jeśli chodzi	W dokumencie przyjmowanym w drugiej części 2019 r. proponujemy zaprezentować dostępne dane za rok 2018 (nie ograniczać się do danych z roku 2017).	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>o odsetek młodszych osób dorosłych - do 35 r.ż. osiągających wykształcenie średnie II stopnia (95,3% w Polsce, 83,6% w UE).</p> <p>W upowszechnieniu wykształcenia wyższego wśród młodszych osób dorosłych nastąpił prawie 4-krotny postęp w ciągu dwóch ostatnich dekad i obecnie jest ono wyższe od średniej w UE. W roku 2000 odsetek osób w wieku 30-34 lata z wykształceniem wyższym wynosił w Polsce 12,5%, a w roku 2018 – 45,7% (w UE odpowiednio 22,4% i 40,7%). Jest to jeden z najszybszych postępów w UE i na świecie. Jego konsekwencją jest jedna z największych różnic pomiędzy upowszechnieniem wykształcenia wyższego wśród osób dorosłych młodszych i starszych. W Polsce poziom ten osiąga jedynie 15,3% osób w wieku 55-64 lata, co należy do najsłabszych wyników w UE.</p> <p>Wśród osób w wieku 25-64 lata występują duże różnice w upowszechnieniu wykształcenia wyższego</p>		

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>między województwami. Najmniej osób w tym przedziale wiekowym z takim wykształceniem jest w województwie warmińsko-mazurskim (23,6%), lubuskim (24,8%) i kujawsko-pomorskim (25,3%), a najwięcej w województwie mazowieckim (41,8%), małopolskim (33,0%) i pomorskim (32,8%). Różnica ta jest jeszcze większa wśród młodszych osób dorosłych - najmniej osób w tym wieku z wykształceniem wyższym jest w województwie lubuskim (35,9%), kujawsko-pomorskim (37,7%) i opolskim (38,5%), a najwięcej w województwie mazowieckim (57,5%), małopolskim (50,1%) i dolnośląskim (48,3%). Zaznaczyć warto, że w wydzielonym regionie statystycznym – warszawski stołeczny upowszechnienie wykształcenia wyższego wśród dorosłych młodszych kobiet wynosi aż 78,4%, co należy do najwyższych wyników w Europie, zaraz po wydzielonym regionie statystycznym Inner London West (82,1%).</p>		

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
83.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	II. Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji działań Strategii; Kapitał Ludzki; Umiejętności; str. 14	Proponujemy zaktualizować dane statystyczne w przepisie nr 7 na str. 14.	Co najmniej ten poziom wykształcenia osiąga 88,2% osób wieku 55-64 lata, co należy także do lepszych wyników w UE (średnia w UE wynosi 70,5%). W wieku 25-64 lat osiąga go 92,7% kobiet i 92,1% mężczyzn. Najmniej osób z takim wykształceniem jest w województwie warmińsko-mazurskim (86,5%) zachodniopomorskim (89,7%) i podlaskim (89,9%), a najwięcej w województwie małopolskim (94,9%), śląskim (94,6%), i mazowieckim (93,8%).	W dokumencie przyjmowanym w drugiej części 2019 r. proponujemy zaprezentować dostępne dane za rok 2018 (nie ograniczać się do danych z roku 2017).	Uwaga przyjęta
84.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	II. Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji działań Strategii; Kapitał Ludzki; Umiejętności; str. 14	Proponujemy zmiany fragmentu ostatniego akapitu na str. 15.	Wśród 15-latków kończących w roku 2015 obowiązkową naukę w szkole prawie 1/4 osiągała niskie wyniki w którejś z 3 dziedzin umiejętności podstawowych (rozumienia tekstów, zjawisk przyrodniczych i myślenia matematycznego). W każdej z tych trzech dziedzin z osobna niskie wyniki osiągnęło po kilkanaście procent młodzieży. W ich przypadku umiejętności podstawowe zatrzymały się na poziomie elementarnym, pomimo wielu lat nauki szkolnej. Ponadto, stosunkowo niewielka część młodzieży w Polsce osiągała	Zmiany poprawiają czytelność wskazanego fragmentu.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				najlepsze wyniki – jej odsetek wahał się wokół 10% w zależności od dziedziny umiejętności podstawowych (u liderów w zakresie matematyki odsetek najlepszych dochodził do 20%, a w innych dziedzinach do 15%).		
85.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Str. 13	Wykres 1. Główne wskaźniki rozwoju kształcenia i szkolenia w Europie – Polska na tle UE. – skala na osi pionowej powinna kończyć się na 100,0	Oś „y” – skala do 100,0, można też zrezygnować z liczby po przecinku np. 20 zamiast 20,0	Nie można osiągnąć wskaźnika powyżej 100.0.	Uwaga przyjęta
86.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Str. 77	W zdaniu „Tworzenie sprzyjających warunków do zastosowania w edukacji nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych poprzez kontynuowanie działań obejmujących zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu i usług online wszystkim szkołom w kraju oraz stworzenie jednej wspólnej dla całego kraju sieci edukacyjnej, – OSE” proponujemy zmianę usług online na usługi bezpieczeństwa teleinformatycznego.	Tworzenie sprzyjających warunków do zastosowania w edukacji nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych poprzez kontynuowanie działań obejmujących zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu i usług bezpieczeństwa teleinformatycznego wszystkim szkołom w kraju oraz stworzenie jednej wspólnej dla całego kraju sieci edukacyjnej – OSE	Idea utworzenia OSE jest przede wszystkim zapewnienie dostępu do szerokopasmowego i bezpiecznego Internetu dla szkół. W efekcie podłączenia do szybkiego i bezpiecznego Internetu, szkoły uzyskają dostęp do usług online.	Uwaga przyjęta
87.	Ministerstwo Finansów	Wykaz skrótów, str. 3	W wykazie skrótów należy ująć i rozwinąć skrót „KSRR”, który został umieszczony w tabeli w rozdziale VII. Ramy finansowe Strategii (str. 121-123).	KSRR – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.	Uzupełnienie danych	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
88.	Ministerstwo Finansów	Przypis nr 1, str. 6	Należy uaktualnić metrykę promulgacyjną ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Zamiast „tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1658”, powinno być „Dz.U. z 2019 r., poz. 1295.”	Uaktualnienie danych	Uwaga przyjęta
89.	Ministerstwo Finansów	Obszar Kapitał ludzki, Umiejętności, str. 17, ostatni akapit	W zdaniu: „ W Polsce wydatki publiczne na edukację są zbliżone do średniej UE.” – użyty wyraz „zbliżone” sugeruje, że wydatki w Polsce są niższe niż średnie w UE. Takie stwierdzenie nie jest spójne z przekazem następnego zdania w brzmieniu: „W 2016 r. wydatki publiczne na edukację wyniosły 5,0% PKB w porównaniu do średniej UE wynoszącej 4,7%.”	Proponowane brzmienie: „W Polsce wydatki publiczne na edukację są wyższe od średniej UE.”	Adekwatność użytych sformułowań do przekazywanych treści	Uwaga przyjęta
90.	Ministerstwo Finansów	Wykres 5, str. 21	Wykres 5 na str. 21 dotyczy średniej prędkości internetu w województwach. Tymczasem na wykresie oprócz 16 województw znajduje się również „Polska”.	Dane na wykresie powinny zostać odpowiednio skorygowane, tak by odzwierciedlały oznaczenie wykresu.		Uwaga przyjęta
91.	Ministerstwo Finansów	Obszar Kapitał ludzki, Kierunki interwencji, str. 74	We wprowadzającym do wyszczególnienia: „Dla obszaru Kapitał ludzki wyodrębniono cztery kierunki interwencji: a) Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki b) Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie c) Budowa infrastruktury równego dostępu do informacji d) Zmniejszenie zjawiska przestępczości e) Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej f) Poprawa kultury fizycznej w społeczeństwie” - wyodrębnia się sześć kierunków interwencji, a nie cztery.	Proponowane brzmienie: „Dla obszaru Kapitał ludzki wyodrębniono sześć kierunków interwencji: a) Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki b) Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie c) Budowa infrastruktury równego dostępu do informacji d) Zmniejszenie zjawiska przestępczości e) Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	Poprawność wyszczególnienia	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				f) Poprawa kultury fizycznej w społeczeństwie”		
92.	Ministerstwo Finansów	Obszar Spójność społeczna, str. 110	<p>Na str. 110 projektu Strategii pada zapowiedź wprowadzenia preferencji podatkowych dla PES pozwalających na zrekompensowanie ich trudniejszej sytuacji do prowadzenia działalności gospodarczej na otwartym rynku. Kwestia ta była już omawiana, przy czym MF zajmowało do niej negatywne stanowisko. Wskazywano bowiem, że już obecnie w przepisach podatkowych funkcjonuje bardzo wiele preferencyjnych rozwiązań, zaadresowanych do podmiotów zaliczanych do sfery ekonomii społecznej (np. organizacji pożytku publicznego, spółdzielni socjalnych). Zaznaczyć jednak należy, że dla tego kierunku zmian kluczowa jest definicja podmiotu ekonomii społecznej, jako adresata preferencyjnych rozwiązań podatkowych. Dopiero jednak kompleksowa regulacja w tym zakresie pozwoli zidentyfikować bariery działania tego rodzaju podmiotów i da obraz potrzebnego zakresu interwencji ustawodawcy w sferę ich obowiązków publicznoprawnych. Należy przez to rozumieć, że ewentualne preferencje dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym preferencje podatkowe, nie powinny dawać im przewag konkurencyjnych nad innymi podmiotami działającymi w sferze gospodarczej, ale przede wszystkim wyrównywać gorsze warunki, jakie mogą one osiągać na tym polu w związku z realizacją zadań o charakterze prospołecznym, właściwym tym podmiotom z racji ich statusu. Wyjście poza tak zarysowany cel oznaczałoby, że podmioty ekonomii społecznej uzyskałyby</p>	Do wykreślenia.		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			instrumenty mogące dawać im przewagę nad innymi podmiotami, co mogłoby być uznane za formę pomocy publicznej. Biorąc pod uwagę powyższe, treść o preferencjach podatkowych z projektu należy wykreślić.			
93.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VII. Ramy finansowe strategii, str. 121-123	Ujętej w tym rozdziale tabeli proponuje się nadanie tytułu.	Proponowany zapis (z uwzględnieniem kolejnego numeru tabeli w tym projekcie): „Tabela ... Szacunkowa tabela finansowa SRKL (mln zł)”	Uwaga techniczna	Uwaga przyjęta
94.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VII. Ramy finansowe strategii, str. 121-123	W tabeli w kolumnie „Inna strategia” została wymieniona KSRR. Takie wskazanie może mylnie sugerować, że wszystkie wydatki i w pełnej wysokości w tych przypadkach są wydatkami ujętymi w KSRR. Wydatki KSRR w tym zestawieniu (w zależności od części i rozdziału) stanowią tylko jedno ze źródeł tych wydatków.	Proponuje się w odniesieniu do wydatków przypisanych z KSRR odpowiednio dodać wiersze z wyszczególnieniem prognoz kwot wydatków, które w danych częściach zostały ujęte w KSRR.	Poprawa czytelności tabeli w zakresie wydatków KSRR, zgodna z projekcją wydatków określoną w tabeli finansowej KSRR.	Uwaga przyjęta
95.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VIII. Ramy finansowe, str. 121-149	W części VIII Ramy finansowe strategii opisy projektów, w których źródłem finansowania są oprócz środków z budżetu państwa również środki z UE zostały dokonane w różnorodny sposób. Niektóre z nich zawierają tylko ogólną informację, że projekt jest finansowany ze środków unijnych (z podaniem nazwy Programu Operacyjnego lub bez) i z budżetu państwa, z podaniem wartości projektów, w niektórych wskazano kwoty dofinansowania ze środków UE i z budżetu państwa, niektóre mają dodatkowo doprecyzowanie w postaci procentowego udziału w finansowaniu projektu.	Opisy projektów finansowanych z wymienionych źródeł, powinny zostać ujednoczone i powinny zawierać jak największy zakres danych.		

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
96.	Ministerstwo Finansów	Str. 123, 129, 130, 135, 140, 148, 149	W projekcie dokumentu występują błędy rachunkowe: str. 123 (pozycja Zdrowie i Razem), str. 129 (wartość ogółem w latach 2019-2022 w pierwszej i drugiej tabeli), str. 130 (wartość ogółem w 2019 r. w pierwszej tabeli), str. 135 (wartości w tabelach są niezgodne z podziałem procentowym), str. 140 (wartość ogółem w 2021 r. w drugiej tabeli), str. 149 (poszczególne pozycje w trzeciej tabeli nie sumują się do wartości projektu oraz wartość ogółem w 2021 r. w czwartej tabeli). W programie „Leki 75+” (str. 148) została podana nieprawidłowa wartość w roku 2022, jest 1020,30 mln zł.	Powinno być 1010,30 mln zł.	Uwaga techniczna	Uwaga przyjęta
97.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VII. Ramy finansowe Strategii, str. 124	Prowadzona polityka budżetowa musi uwzględniać ograniczenia związane z obowiązującymi regułami fiskalnymi oraz dążenie do osiągnięcia i utrzymania średniookresowego celu budżetowego.	Zmiana brzmienia ostatniego zdania trzeciego akapitu.	Ograniczenia dotyczące polityki budżetowej wynikają z wiążących Polskę reguł „fiskalnych” (ang. fiscal rules). Ponadto, proponowana modyfikacja odnosząca się do średniookresowego celu budżetowego odzwierciedla wymogi Paktu Stabilności i Wzrostu. Nie jest natomiast zrozumiałe sformułowanie dotyczące „stabilnej równowagi długu”, dlatego należy je usunąć. Zapis proponowany przez MF został już uwzględniony w projekcie KSRR przyjętym 20 sierpnia br. przez KSRM. Wprowadzenie analogicznej zmiany do opiniowanego projektu wzmocni więc spójność między strategiami.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
98.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VII. Ramy finansowe Strategii, str.125	Usunięcie drugiego akapitu o treści „Dynamiczny rozwój sektora prywatnego przekładający się na wzrost jego przychodów i zysków przy równoczesnym wzroście wynagrodzeń czynnika pracy (możliwym dzięki rosnącej wydajności) będzie z kolei prowadzić do poszerzenia bazy podatkowej. Przyczyni się to tym samym do wzrostu dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, zapewniając możliwość finansowania zadań wynikających z funkcji państwa.”		Oczekiwanie wzrostu dochodów sektora, który umożliwiłby finansowanie zadań wynikających z funkcji państwa, wyraża kolejny, trzeci akapit na tej stronie. Usunięcie drugiego akapitu pozwoli więc na uniknięcie powtórzeń bez uszczerbku dla projektu. Niektóre fragmenty drugiego akapitu nie są spójne z prognozami i diagnozami prezentowanymi w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2019-2022, przyjętym przez Radę Ministrów w kwietniu br., a także w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na 2020 r. W szczególności, w wymienionych dokumentach oczekiwane jest spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego (do 3,1% w 2023 r. wobec 5,1% w ub.r.), generowanego m.in. przez sektor prywatny. Wśród negatywnych czynników ryzyka dla tej prognozy wymieniono jednak m.in. ograniczenia w podaży pracy. W przypadku braków po stronie podażowej można oczekiwać, że przestrzeń do	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>zwiększania produkcji i ekspansji przedsiębiorstw będzie ograniczona, a konkurencja o pracownika za pomocą wyższych wynagrodzeń przekładać się będzie na słabszy od założonego wzrost gospodarczy oraz szybszy od założonego wzrost inflacji. Poszerzenie bazy podatkowej w najbliższych latach jest z kolei oczekiwane jako konsekwencja działań rządu polegających na uszczelnieniu systemu podatkowego, zwiększeniu ściągalności podatków, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz danin środowiskowych. W WFPF i uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na 2020 r. wskazuje się przy tym na oczekiwane zmniejszenie dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wskutek dalszej redukcji klina podatkowego.</p>	
99.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VII. Ramy finansowe Strategii, str.125	Zmiana brzmienia ostatniego zdania trzeciego akapitu.	„Wraz ze wzrostem gospodarczym zakłada się, co do zasady, wzrost dochodów sektora finansów publicznych, co powinno umożliwić finansowanie	Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2019-2022, przyjęty przez Radę Ministrów w kwietniu br., przewiduje zmniejszający się udział dochodów sektora do PKB,	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				działań rozwojowych w zakresie ich planowanej realizacji ze środków publicznych.”	choć nominalne dochody te powinny rosnać (w zależności od poziomu kształtowania się PKB). Zapis proponowany przez MF został już uwzględniony w projekcie KSRR przyjętym 20 sierpnia br. przez KSRM. Wprowadzenie analogicznej zmiany do opiniowanego projektu wzmocni więc spójność między strategiami.	
100.	Ministerstwo Finansów	Rozdział VIII. Ramy finansowe, str. 125-146	Dane prezentowane na str. 125-146 należałoby ujednoczyć w zakresie okresu i sposobu ich oznaczenia (np. klasyfikacja budżetowa lub jej brak).			Wyjaśnienie: Zasadniczo dane zostały ujednoczone.
101.	Ministerstwo Infrastruktury	Ramy prawne oraz zgodność ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, str. 6.	W rozdziale wymieniono m.in. dokument <i>Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)</i> . Aktualna nazwa opracowywanej Strategii transportowej to <i>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.</i> W związku z powyższym prosimy o zastosowanie aktualnej nazwy dokumentu.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.);	Konieczne jest zastosowanie aktualnej nazwy opracowywanej strategii transportowej.	Uwaga przyjęta
102.	Ministerstwo Infrastruktury	Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty uzupełniające, Obszar Kapitał Ludzki str. 75	Punkt Obszar Kapitał Ludzki wskazuje na sześć kierunków interwencji a nie na cztery: a) Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki b) Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie c) Budowa infrastruktury równego dostępu do informacji d) Zmniejszenie zjawiska przestępczości e) Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej f) Poprawa kultury fizycznej w społeczeństwie/.	Dla obszaru Kapitał ludzki wyodrębniono cztery sześć kierunków interwencji:		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
103.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju		Proponuje się dostosować pkt 3) brzmiący: poprawa warunków mieszkaniowych najuboższych w zakresie tworzenia miejsc w noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych, lokali socjalnych, mieszkań komunalnych i mieszkań chronionych z udziałem środków budżetu państwa – do brzmienia nadanego ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 756).	3) poprawa warunków mieszkaniowych najuboższych w zakresie tworzenia miejsc w noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych oraz tworzenia lokali zwiększających mieszkaniowy zasób gminy (w tym mieszkań chronionych) z udziałem środków budżetu państwa.	Ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 756) dokonano zamiany definicji mieszkaniowego zasobu gminy. W szczególności zrezygnowano ze stosowania pojęcia „lokal socjalny” i konieczności wydzielania tych lokali z mieszkaniowego zasobu gminy.	Uwaga przyjęta
104.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Obszar: spójność społeczna; Demografia i rynek pracy; Str. 37.	Propozycja przeformułowania definicji deficytu mieszkaniowego.	(...) deficyt mieszkaniowy, czyli różnica między liczbą gospodarstw domowych a liczbą zasobów mieszkaniowych w skład których wchodzi mieszkania zamieszkane i niezamieszkane przeznaczone do stałego zamieszkania.	Propozycja zmiany definicji deficytu mieszkaniowego wynika z przyjęcia spójności pojęcia określonego w publikacjach GUS.	Uwaga przyjęta
105.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Cele i oczekiwane rezultaty Strategii; Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i	Propozycja przeformułowania i uzupełnienia zadania w zakresie budownictwa mieszkaniowego.	Ważnym działaniem w kontekście problemów demograficznych Polski jest również budowa dostępnych	Dostępne mieszkalnictwo dla osób, których dochody uniemożliwiają osiągnięcie zdolności kredytowej i zakup	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne; Str. 65.		mieszkań (w tym mieszkań na wynajem) dla gospodarstw domowych, których nie stać na zakup własnego lokum, a także rozwój mieszkalnictwa społecznego (w tym mieszkalnictwa wspieranego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób starszych).	lub wynajęcie mieszkania na rynku mieszkaniowym dotyczy przede wszystkim budownictwa rynkowego na wynajem. Stąd propozycja zmiany poprzez uzupełnienie o wyrazy „w tym mieszkań na wynajem”.	
106.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty uzupełniające; Kierunki interwencji: Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych; Str. 107, 108.	Propozycja przeformułowania punktu 1. dot. działań inwestycyjnych podejmowanych w ramach pakietu „Mieszkanie+”.	1) zwiększenie dostępu do mieszkań dla osób o dochodach uniemożliwiających im nabycie lub wynajęcie mieszkania na zasadach rynkowych. Działanie realizuje PFR Nieruchomości S.A. z wykorzystaniem finansowania środków funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez spółkę (bez wykorzystania środków budżetu państwa);	Obecne brzmienie punktu 1. wydaje się bardziej czytelne.	Uwaga przyjęta
107.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Ramy finansowe Strategii; NARODOWY PROGRAM MIESZKANIOWY; Str. 130.	Prócz finansowania z budżetu państwa drugiego instrumentu pakietu „Mieszkanie+” oraz programu „Mieszkanie na Start”, finansowanie pierwszego instrumentu pakietu odbywa się bez wykorzystania środków budżetu państwa – propozycja uzupełnienia źródła finansowania.	Źródło finansowania: fundusze inwestycyjne zarządzane przez PFR Nieruchomości S.A. Źródło finansowania: Budżet Państwa.	Pierwszy instrument pakietu „Mieszkanie+” finansowany jest z Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN, którego aktywami zarządza PFR Nieruchomości S.A.	Uwaga przyjęta
108.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Ramy finansowe Strategii; NARODOWY PROGRAM	Proponuje się uzupełnienie informacji o pełną nazwę programu, którego dotyczą maksymalne limity środków BP, tj. program wsparcia społecznego budownictwa czynszowego	Fundusz Dopłat – maksymalne limity środków BP dla 10 edycji programu wsparcia społecznego budownictwa czynszowego,	Doprecyzowanie informacji o pełną nazwę programu, którego dotyczą maksymalne limity środków BP, tj. program	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		MIESZKANIOWY; str. 131		na lata 2016-2025 wynoszą 751,9 mln zł.	wsparcia społecznego budownictwa czynszowego,	
109.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Ramy finansowe Strategii; NARODOWY PROGRAM MIESZKANIOWY; str. 131	Konieczność korekty błędnie podanej kwoty w tabelce, pod informacją o finansowym wsparciu dla tworzenia lokali na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni etc. na lata 2018-2025 wynosi 6,2 mld zł, Wydatkowanie w mld zł; w kolumnie BUDŻET PAŃSTWA, powinna być kwota 6,2. (jest 62,00).	Tabela: Wydatkowanie w mld zł: Kolumna BUDŻET PAŃSTWA – 6,2	Konieczność korekty błędnie podanej kwoty w tabelce.	Uwaga przyjęta
110.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Tytuł dokumentu	Proponuje się zmienić tytuł dokumentu	Tytuł powinien brzmieć: Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego do roku 2030	W celu zachowania spójności z SOR i pozostałymi strategiami zintegrowanymi należy ujednolicić okres obowiązywania dokumentu tj. do roku 2030	Uwaga przyjęta
111.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Ramy prawne oraz zgodność ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, str. 6	Należy zaktualizować metryczkę Ustawy z 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	Zaktualizowana nazwa ustawy powinna brzmieć: „Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295)”		Uwaga przyjęta
112.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Projekty uzupełniające	Należy ograniczyć liczbę projektów uzupełniających lub połączyć je w bloki tematyczne. W obecnej wersji Strategii jest ich za dużo.			Uwaga nieprzyjęta Tam, gdzie było to możliwe liczba projektów została ograniczona. Natomiast z powodu licznych uwag do projektów, zasadniczo pozostawiamy je osobno, aby umożliwić identyfikację podmiotów odpowiedzialnych za konkretne działania.
113.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Uwaga ogólna	Wciąż brakuje spójności pomiędzy rozdziałem III „Cele i oczekiwane rezultaty strategii”, a rozdziałem V. „Realizacja strategii w ujęciu			Uwaga przyjęta w zakresie, w jakim było to możliwe.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne – projekty uzupełniające” Należy odpowiednio, w sposób hierarchiczny powiązać wskazane dla SRKL cele z obszarami, kierunkami interwencji i projektami strategicznymi.			
114.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	System realizacji, monitorowanie i ewaluacja strategii, str. 114	Należy zaktualizować zapis: „SRKL poddana zostanie ewaluacji ex-ante..”, gdyż Strategia została już poddana tej ewaluacji. Należałoby w związku z tym uzupełnić dokument o wyniki raportu ewaluacyjnego.	Należy uzupełnić dokument o wyniki raportu ewaluacyjnego.		Uwaga przyjęta SRKL zostanie uzupełniony o wyniki końcowej ewaluacji ex ante, po jej przeprowadzeniu.
115.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	System realizacji, monitorowanie i ewaluacja strategii, str. 114	Należy uzupełnić dokument o opis systemu monitorowania (monitoring strategiczny i operacyjny). Propozycja jednolitego zapisu we wszystkich strategiach w części System realizacji strategii dotyczący monitoringu strategicznego i operacyjnego oraz zarządzania projektami strategicznymi została przedstawiona na posiedzeniu Komitetu Koordynacyjnego ds. Polityki Rozwoju w dniu 19 listopada 2018 r.	„Lista projektów strategicznych strategii uwzględnia projekty strategiczne zawarte w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” właściwe dla obszaru, jak też nowe projekty przyczyniające się do realizacji celów strategii. Lista tych projektów ma charakter otwarty, bieżące zarządzanie procesem zmian w projektach strategicznych prowadzi Rządowe Biuro Monitorowania Projektów w KPRM. Ewentualne zmiany dotyczące realizowanych projektów zatwierdzone są uchwałami Rady Monitorowania Portfela Projektów Strategicznych i uwzględniane w portfelu projektów strategicznych, zarządzanym przez Radę. Zatwierdzone zmiany są		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>odzwierciedlane na liście projektów strategicznych strategii w trakcie kompleksowej aktualizacji dokumentu.</p> <p>Projekty strategiczne zawarte w strategii podlegają cyklicznemu monitoringowi strategicznemu oraz bieżącemu monitoringowi operacyjnemu prowadzonemu w ramach narzędzia informatycznego w postaci systemu MonAliZa.</p> <p>Monitoring projektów w systemie MonAliZa odbywa się w ramach jednolitego systemu monitorowania obowiązującego wszystkie projekty. Zasady zarządzania projektami objętymi monitoringiem powinny uwzględniać specyfikę organizacji, zakres projektu oraz dobre praktyki i rekomendowane standardy.</p> <p>Wyznaczeni liderzy projektów przekazują dane niezbędne do zasilenia systemu MonAliZa, a także za jego pośrednictwem wskazują m.in. ryzyka i osiągnięte rezultaty. Projekty – dla celów zarządczych – mogą być łączone w programy za których realizację</p>		

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				odpowiadają kierownicy programów.”		
116.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wymiar terytorialny str. 69 - 73	W części odnoszącej się do wymiaru terytorialnego należałoby uzupełnić dokument o wskazanie, że zaproponowane przez MRPIPS programy/instrumenty czy już konkretne kryteria wyboru, będą kładły nacisk na wymienione w SOR obszary strategicznej interwencji. Brakuje ogólnego wskazania, w jaki sposób interwencja dla OSI w ramach realizacji Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego będzie ukierunkowana - czy będą to preferencje dla OSI w programach lub dedykowane im osobne instrumenty czy może spełnienie zdefiniowanych kryteriów społeczno-ekonomicznych lub przestrzennych.	Należy uzupełnić dokument o wymiar terytorialny		Wyjaśnienie: Realizacja Strategii odbywa się poprzez wdrożenie projektów strategicznych i uzupełniających. Działania przewidziane w ich ramach mają przede wszystkim charakter systemowy. Celem ujętych w Strategii projektów strategicznych i uzupełniających jest usprawnienie funkcjonowania polityk w obszarach objętych działaniem SRKL i skierowane są one w przeważającej części do podmiotów i instytucji działających na terenie całego kraju, nie różnicując ich ze względu na profile społeczne. Część działań uwzględnia wymiar terytorialny (co zostało przedstawione w rozdziale IV), a interwencje dla OSI realizowane są w formie spełnienia zdefiniowanych kryteriów przestrzennych, spełnienie zdefiniowanych kryteriów społeczno-ekonomicznych lub poprzez ustanowienie preferencji terytorialnych.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
117.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wskaźniki realizacji celów strategii, str. 115	W obecnej wersji projektu Strategii usunięto wskaźniki celu głównego	Należy podać wskaźniki dla celu głównego	Cel główny strategii powinien zostać skwantyfikowany.	Uwaga przyjęta
118.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wskaźniki realizacji celów strategii, str. 115 - 120	Należy ograniczyć liczbę wskaźników dla celów szczegółowych. Jest ich zbyt wiele w obecnej wersji dokumentu.	Należy wybrać po 2-3 wskaźniki obrazujące stan realizacji poszczególnych celów szczegółowych SRKL		Uwaga przyjęta
119.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Uwaga ogólna oraz tabela na str. 12	Propozycja rozważenia zmiany przyporządkowania kierunków interwencji do celów Strategii		Wątpliwości budzi czy wskazane w tekście kierunki interwencji wpisują się w poszczególne cele Strategii, np. wydaje się, że: 1) „Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie” wpisuje się we wszystkie cele Strategii; 2) „Zmniejszenie zjawiska przestępczości” powinno być rozwinięciem celu związanego z „redukcją wykluczenia społecznego” a nie „podniesienia poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli”; 3) „poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych” jest także realizacją celu z zakresu	Uwagi częściowo uwzględnione

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					„systemu opieki zdrowotnej” nie tylko „ubóstwa i wykluczenia społecznego”.	
120.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Uwaga ogólna	Przedstawianie twierdzeń oraz danych bez wskazania źródła.	Propozycja dodawania przypisu, z odniesieniem do źródła przytaczanych danych.	W tekście projektu Strategii występują liczne stwierdzenia nieoparte źródłem np. str. 39 („Prognozy wskazują, że przyszły rynek pracy pozostanie rynkiem pracownika”), str. 74 („zaledwie 11% małych i 26% średnich przedsiębiorstw ma strategię zarządzania zasobami ludzkimi. Może mieć to negatywny wpływ na funkcjonowanie firm w dłuższym okresie – w piątym roku działalności w Polsce przeżywa ok. 31% firm, podczas gdy w Europie jest to średnio ok. 44%.”), str. 74 („Polskę cechuje niższy poziom umiejętności podstawowych osób dorosłych, niż wskazuje na to ich wykształcenie. Polska należy do liderów	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					w UE w upowszechnieniu wykształcenia co najmniej średniego II stopnia (...) tradycyjne umiejętności podstawowe (rozumienie tekstów i myślenie matematyczne) osiągają poziom bliski przeciętnemu w UE, a umiejętności cyfrowe wyraźnie niższy”, str. 96 („Choroby spowodowane m.in. brakiem aktywności fizycznej są jedną z przyczyn przedwczesnego opuszczania rynku pracy.”), str. 38 („A świat wchodzi obecnie w etap czwartej rewolucji przemysłowej opartej na rozwiązaniach cyfrowych i potrzeba będzie pracowników wysoko wykwalifikowanych”).	
121.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Uwaga do rozdziału V. Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne –	Niektóre sformułowania powinny znaleźć się w rozdziale II. Diagnoza (...)		Np. str. 74 („Polskę cechuje niższy poziom umiejętności podstawowych osób dorosłych, niż wskazuje na to ich wykształcenie. Polska należy do liderów	Uwaga nieprzyjęta Informacje te znajdują się w treści SRKL.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		projekty uzupełniające			w UE w upowszechnieniu wykształcenia co najmniej średniego II stopnia (...) tradycyjne umiejętności podstawowe (rozumienie tekstów i myślenie matematyczne) osiągają poziom bliski przeciętnemu w UE, a umiejętności cyfrowe wyraźnie niższy”, Str. 75 („Potencjał badawczo-naukowy i dydaktyczny uczelni nie jest wykorzystywany w sposób efektywny. Polskie uczelnie przegrywają konkurencję międzynarodową na arenie badawczej, o czym świadczy coraz niższa pozycja w rankingach uniwersytetów.”)	
122.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Rozdział V (str. 74)	Błędne sformułowanie	Zastąpienie wyrazów „Dla obszaru Kapitał ludzki wyodrębniono cztery kierunki interwencji” wyrazami „Dla obszaru Kapitał ludzki wyodrębniono sześć kierunków interwencji:”	Uwaga techniczna	Uwaga przyjęta
123.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Rozdział V (str. 92)	Prośba o uzupełnienie tekstu - nie jest jasne co projektodawca rozumie przez „poprawę zdrowia prokreacyjnego.”			Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
124.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Rozdział V (str. 93)	Prośba o uzupełnienie tekstu - na czym ma polegać „promocja zdrowego i aktywnego starzenia się”.			Uwaga nieprzyjęta Aktywne starzenie się – zgodnie z definicją OECD z 1998 roku – to zdolność człowieka do prowadzenia produktywnego życia w społeczeństwie i gospodarce, w miarę stawania się starszym.
125.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Rozdział VIII	Na str. 131 w pierwszym akapicie sformułowanie „Fundusz Dopłat” powinno zostać zmienione na „Finansowanie programu wsparcia społecznego budownictwa czynszowego”, ponieważ kwota 751,9 mln zł dotyczy wspomnianego programu. W drugim akapicie dot. finansowania wsparcia dla tworzenia lokali na wynajem, mieszkań chronionych... w tabeli powinna być kwota 6,2 mld zł, a nie 62 mld zł.			Uwaga przyjęta
126.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Kierunek interwencji: Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej, s. 95	Należy skorygować zapis „Dzienna długoterminowa opieka medyczna (DDOM)”.	„Dzienny dom opieki medycznej (DDOM)”.	Uwaga terminologiczna – w ramach działania 5.2 PO WER wypracowano i pilotażowo przetestowano model DDOM, tj. dzienny dom opieki medycznej.	Uwaga nieprzyjęta Model DDOM został przetestowany pilotażowo, sprawdził się, dlatego obecnie trwają prace nad wdrożeniem DDOM do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Obecnie świadczenie to będzie miało nazwę: Dzienna długoterminowa opieka medyczna (DDOM).

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
127.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Kierunek interwencji: Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej, s. 94	Należy skorygować zapis: „Program Dostępność Plus w ochronie zdrowia - podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności życia wszystkim obywateli, w tym osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi ograniczeniami. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej, produktów i usług w aspekcie architektonicznym, informacyjnym i komunikacyjnym”.	„Program Dostępność Plus w zakresie dostępności w ochronie zdrowia – przede wszystkim zmiany w wybranych placówkach opieki medycznej (POZ i szpitalach), polegające na poprawie ich wyposażenia w sprzęt ułatwiający komunikację (z osobą niesłyszącą, z osobą z zaburzeniami mowy), poruszanie się (oznaczenia, podjazdy, podnośniki) oraz zmianie procedur pozwalających na asystowanie osobie z niepełnosprawnościami przez personel placówki”.	Oryginalny zapis odnosi się ogólnie do Programu Dostępność Plus, a nie do części Programu Dostępność Plus dotyczącej obszaru zdrowia.	Uwaga przyjęta
128.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	c). Kierunek interwencji: Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie	<p>Przedstawiony opis nie jest wprost powiązany z celami strategii. Zagadnienia związane z lepszym stanowieniem prawa, deregulacją, upraszczaniem przepisów dotyczą poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej (na tym cały opis się koncentruje). Tego też dotyczy projekt uzupełniający określony jako: <i>Usprawnienie procesu stanowienia prawa</i>.</p> <p>Tymczasem strategia rozwoju kapitału ludzkiego, jak sama nazwa wskazuje powinna dotyczyć kompetencji kadr administracji rządowej, samorządowej, państwowej, od których zależy często jakość tworzonych i wdrażanych polityk publicznych.</p>	Opis wymaga gruntownej przebudowy zgodnie ze wskazówkami.		Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>Zatem punktem wyjścia do planowanych działań powinny być w tym przypadku np.: diagnoza stanu służby cywilnej (coroczne raporty Szefa Służby Cywilnej), analiza kompetencji i kwalifikacji pracowników administracji, wraz ze wskazaniem dedykowanych rozwiązań umożliwiających np.: kształcenie ustawiczne. Opcjonalnie można tą analizę potrzeb kompetencyjnych rozszerzyć również na głównych interesariuszy polityk publicznych, w szczególności organizacji pozarządowych i partnerów społecznych.</p> <p>W tym obszarze należałoby poruszyć również kwestie dostępności do zatrudnienia w administracji publicznej dla osób z niepełnosprawnościami – odpowiednie działania w tym zakresie są podejmowane przez PFRON.</p>			
129.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju		<p>W ramach Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego brakuje projektu strategicznego „(NIE)samodzielni”, który został przypisany w ramach SOR do obszaru spójność społeczna. Zwracamy się z prośbą o wpisanie niniejszego projektu do SRKL.</p>		Projekt powinien znaleźć się w części dot. Kierunek interwencji: Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych.	<p>Uwaga nieprzyjęta z powodu braku możliwości wskazania podmiotu odpowiedzialnego za koordynację tego projektu. W przypadku przyjęcia koordynacji przez MliR, projekt zostanie wpisany (dyskusja nt. koordynacji projektu była prowadzona na etapie prac nad SOR i nie została zakończona).</p>
130.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju		<p>Brak załącznika nr 1 do Strategii „Informacja o konsultacjach społecznych i międzyresortowych przeprowadzonych w trakcie prac nad Strategią”.</p>			Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
131.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Diagnoza	<p>W Strategii pojęcie „dostępności” występuje głównie w wymiarze ang. availability.</p> <p>Tymczasem zgodnie z ideą działań rządowych, brakuje odwołania do dostępności w wymiarze „accessibility” - choć poszczególne inicjatywy na rzecz tej idei są w dalszej części dokumentu omawiane. W świetle priorytetu i celów Programu Dostępność Plus, które bezsprzecznie wpływają na jakość kapitału ludzkiego (dostępność determinuje indywidualną sytuację społeczną i ekonomiczną, stwarza ramy jakości życia; przemiany demograficzno-społeczne, aktywność zawodowa; szansa na ograniczenie wsparcia przez ograniczenie potrzeb) warto odnieść się do tego aspektu również w diagnozie Strategii. Odpowiednie dane są zawarte np. w programie D+.</p>			Uwaga przyjęta
132.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Diagnoza: Demografia i rynek pracy, s.38	Proponujemy uzupełnienie zapisu o wniosek wskazujący na konieczność poprawy dostępu do usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (głównie osoby starsze, pozostające pod opieką osób w wieku produkcyjnym).	Aktualnym wyzwaniem dla instytucji rynku pracy jest znalezienie takich rozwiązań, które pozwolą na uzupełnienie niedoboru pracowników. Wiąże się z tym poprawa dostępu do opieki nad dziećmi i osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu , rozwijanie umiejętności (...).	W kontekście wyzwań demograficznych i starzejącego się społeczeństwa, zapewnienie opieki nad dorosłymi osobami o ograniczonym stopniu samodzielności staje się równie istotne jak poprawa dostępu do opieki nad dziećmi.	Uwaga przyjęta
133.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług	Nie należy ograniczać rozwoju środowiskowych usług społecznych wyłącznie do usług realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej. Podmioty publiczne, przede wszystkim JST, mają tu również dużą rolę do odegrania.	Istotny jest także rozwój społecznych usług użyteczności publicznej, zwłaszcza usług środowiskowych, w tym realizowanych przez podmioty	Zgodnie z SOR, deinstytucjonalizacja, a więc rozwijanie opieki środowiskowej i działań profilaktycznych, zapobiegających	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		świadczone w odpowiedzi na wyzwania demograficzne, s. 65		sektora ekonomii społecznej, świadczone w celu zaspokojenia potrzeb osób należących do słabszych grup społeczeństwa.	umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej (o ile nie wymaga tego stan zdrowia i bezpieczeństwo danej osoby lub jej otoczenia), oraz poszukiwanie dla osób niesamodzielnych i ich rodzin innowacyjnych opcji, korzystnych dla ogółu społeczeństwa, jest kierunkiem zmian przyjętym dla całego systemu usług społecznych, a nie tylko dla usług dostarczanych przez PES.	
134.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wymiar terytorialny strategii	W zakresie zróżnicowania terytorialnego w dostępie do usług, zwrócono uwagę wyłącznie na opiekę nad dziećmi do lat 3. Należałoby podobną analizę przeprowadzić dla usług nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (różnice w dostępie do usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i w społeczności lokalnej, dostępność usług asystenckich, rozmieszczenie mieszkań chronionych/wspomaganych itd.).			Wyjaśnienie: Wobec obszerności SRKL nie ma konieczności rozbudowania analizy o wszystkie tematy zaplanowane do realizacji, tak jak w przypadku rozszerzenia usług asystenckich i opiekuńczych
135.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Budżety poszczególnych projektów str. 132	Prośba o dodanie w odniesieniu do projektu strategicznego Inkubator Innowacji Społecznych w kategorii źródła dofinansowania oprócz budżetu państwa również środki UE. W przypadku tabeli prezentującej podział środków na poszczególne lata w ww. projekcie prośba o zamianę nazewnictwa kolumny z „budżet państwa” na „wartość ogółem”.			Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
136.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Budżety poszczególnych projektów Str. 127	Brak informacji, przez jaki podmiot realizowany jest projekt Kompetencje cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym	Proszę uzupełnić nazwę podmiotu realizującego projekt, tj. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Projekt Kompetencje cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym jest realizowany przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, a nie przez Ministerstwo Cyfryzacji, a tak wynika z zestawienia	Uwaga przyjęta
137.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Budżety poszczególnych projektów Str. 127	Należy uzupełnić opis projektu i skorygować budżet projektu	Projekt jest realizowany w ramach osi priorytetowej III „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa” PO Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, działanie 3.1 „Działanie szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych” oraz działanie 3.2 „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej” Na chwilę obecną budżet projektu wynosi 460 mln PLN.	Podane dane były niekompletne i błędne	Uwaga przyjęta
138.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Budżety poszczególnych projektów Str. 139	Przy opisie projektu Platforma P1 należy poprawić nazwę tego przedsięwzięcia oraz doprecyzować źródło finansowania.	Tytuł projektu brzmi: "Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych (P1) - FAZA 2". Źródło finansowania: Budżet UE EFRR PO PC (84,63%) – ok. 132,89 mln zł	Nie podano całego tytułu przedsięwzięcia oraz informacji że faza 2 realizowana jest ze środków PO PC.	Uwaga przyjęta
139.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Budżety poszczególnych projektów	Należy skonsultować z Ministerstwem Zdrowia czy nie powinno się dopisać do listy projektów przedsięwzięć realizowanych w ramach			Wyjaśnienie: Określono budżet projektów i zadań wpisanych w treść

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		Str. 139	działania 2.3 PO PC przez podmioty podległe temu resortowi.			SRKL w kierunku interwencji: Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywność systemu opieki zdrowotnej, aktywna polityka prorodzinna oraz wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej.
140.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Uwaga horyzontalna, w szczególności Wymiar terytorialny strategii, Str-69-70	W Strategii brakuje odniesienia do Obszarów Strategicznej Interwencji, o których mowa w SOR i KSRR2030 tj. miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, Polski Wschodniej i Śląska.	Konieczne uzupełnienie	W SRKL należy zawrzeć informację na temat kierunków wsparcia, w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, do realizacji na Obszarach Strategicznej Interwencji, o których mowa w SOR i KSRR2030, w związku ze szczególną sytuacją i wyzwaniami rozwojowymi OSi.	Wyjaśnienie: Jak przy uwadze 116 Dodatkowo: nie wydaje się zasadne, aby strategie rozwojowe powiełały informacje z nich wynikające.
141.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str. 17	We fragmencie: „W UE w edukacji formalnej na 4 tygodnie przed badaniem uczestniczy jedynie 3,1% dorosłych w wieku 25-64 lat, a na 12 miesięcy przed badaniem jedynie 4,4%.” Nie jest zrozumiałe o jakie badanie chodzi – prawdopodobnie fragment został przeniesiony z innego tekstu.	Wskazana redakcyjna. korekta	Wskazana redakcyjna. korekta	Uwaga przyjęta
142.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str. 37-38	Dane we fragmencie: Wykształcenie to zasadniczy element wpływający na czas poszukiwania zatrudnienia. W końcu 2018 r. średni czas pozostawania bez pracy zarejestrowanych bezrobotnych był zróżnicowany ze względu na poziom wykształcenia. Dla bezrobotnych zamieszkałych	Wskazana korekta	Zróżnicowanie na poziomie 0,2 miesiąca to w praktyce mniej niż tydzień. Ponadto ze zdania wynika, że wykształceni bezrobotni szybciej znajdowali zatrudnienie na wsi niż	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			na wsi z wykształceniem wyższym wynosił on 10,6 miesiąca, a dla bezrobotnych w mieście 10,8 miesiąca.” nie wskazują na zróżnicowanie, o którym mowa w zdaniu wprowadzającym.		w mieście. Twierdzenie warte weryfikacji i ewentualnie wyjaśnienia przyczyn. Wskazana korekta tego fragmentu.	
143.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str. 39	Prośba o doprecyzowanie horyzontu czasowego, którego dotyczy prognoza z fragmentu poniżej: „Prognozy wskazują, że przyszły rynek pracy pozostanie rynkiem pracownika.” Zasadne jest także podanie źródła prognozy.		W dokumencie o charakterze strategicznym zasadne jest uwzględnienie wiarygodnych prognoz z określonym horyzontem czasowym.	Uwaga przyjęta
144.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wymiar terytorialny strategii, Str-69-70	Zjawiska jak np. bezrobocie / niedobór pracowników, wykształcenie, skolaryzacja, opieka nad dziećmi poniżej 4 roku życia, dostęp do opieki zdrowotnej, obciążenie demograficzne, maskulinizacja wsi wykazują znaczne zróżnicowanie przestrzenne w skali kraju i regionów, a także w obszarach wiejskich i zurbanizowanych.	Tematyka zróżnicowania terytorialnego wyzwań związanych z rozwojem kapitału ludzkiego w kontekście zróżnicowań przestrzennych wymaga rozwinięcia.	Analiza zróżnicowań przestrzennych kapitału ludzkiego w skali regionów (w tym zróżnicowań miasto-wieś dla poszczególnych województw) pozwoli na bardziej trafne dopasowanie kierunków rozwoju.	Wyjaśnienie: Jak przy uwadze 116 Dodatkowo: praktycznie żaden z resortów nie przedstawił zróżnicowania przestrzennego kapitału ludzkiego w skali regionów, w tym miasto –wieś, stąd brak możliwości realizacji tego postulatu.
145.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wymiar terytorialny strategii, Str-69-70	Wskazane wydaje się rozwinięcie kwestii zróżnicowania przestrzennego kapitału ludzkiego, w tym w szczególności na obszarach zagrożonych marginalizacją i miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze, o których mowa w KSRR2030. Jest to tym bardziej istotne, że w SRKL mówi się o niedoborze pracowników i rynku pracy pracownika (w tym o wzroście wynagrodzeń) oraz jednocześnie o ubóstwie i wykluczeniu społecznym. Zasadne jest wyjaśnienie współwystępowania ww. skrajnych grup zjawisk.	Wskazane uzupełnienie	SRKL powinna być dokumentem, w którym szczegółowej analizie poddawana jest kwestia kapitału ludzkiego na obszarach zagrożonych marginalizacją i miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	Wyjaśnienie: Jak przy uwadze 116 Dodatkowo: nie wydaje się zasadne, aby strategię rozwojowe powieślały informacje z nich wynikające. Uwaga dotycząca wyjaśnienia, dlaczego nie ma prostej zależności między ubóstwem a rynkiem pracy, została uwzględniona.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
146.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Wymiar terytorialny strategii, Str-69-70	Wskazane wydaje się rozwinięcie tematu depopulacji wybranych miast i regionów, zwłaszcza w kontekście prognoz demograficznych W strategii należy uwzględnić zjawisko depopulacji i kurczenia się małych i średnich miast, a także kierunki i skalę ruchów migracyjnych. Konsekwencją identyfikacji ww. problemu powinno być zaproponowanie rozwiązań na poziomie strategii.	Wskazane uzupełnienie		Wyjaśnienie: Jak przy uwadze 116 Dodatkowo: nie wydaje się zasadne, aby strategię rozwojowe wzajemnie przepisywały informacje z nich wynikające.
147.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str.84	Daty przy projekcie opisanym poniżej wskazują na jego zakończenie. Prośba o weryfikację. „APPHELP4SMES – APPRENTICESHIP HELPDESK FOR SMALL AND MEDIUM SIZE ENTERPRISES Podmiot odpowiedzialny: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Zbudowanie potencjału instytucji (w tym partnerów społecznych) do dostosowanego do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw świadczenia wsparcia w zakresie organizacji staży w okresie 01.10.2016 r. - 31.12.2018.”	Prośba o weryfikację zasadności umieszczenia w SRLK informacji o projekcie prawdopodobnie zakończonym.		Wyjaśnienie: Termin realizacji projektu do 31.12.2019 r.
148.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str. 86	Z opisu projektu pn. PROGRAM ROZWOJU KOMPETENCJI CYFROWYCH oraz projektu EDUKACJ@ W SPOŁECZEŃSTWIE CYFROWYM. wynika że oba projekty będą skierowane m.in. do tych samych grup tj. uczniów – wskazana jest weryfikacja czy działania z obu projektów nie powielają się.	Prośba o weryfikację zakresów projektów strategicznych planowanych do realizacji pod kątem powielania się.		Wyjaśnienie: PROGRAM ROZWOJU KOMPETENCJI CYFROWYCH – celem projektu jest wypracowanie systemowych rozwiązań przyczyniających się do wzrostu poziomu kompetencji cyfrowych w Polsce. Odbiorcami są wszyscy, bez względu na wiek, wykształcenie, zawód, itd.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						EDUKACJ@ W SPOŁECZEŃSTWIE CYFROWYM skupia się na doskonaleniu systemu edukacji w kierunku kształcenia uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i zasobów cyfrowych
149.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str. 93 / 95	W ramach projektów strategicznych ZDROWSZE SPOŁECZEŃSTWO i EFEKTYWNA SŁUŻBA ZDROWIA. wymieniono niektóre działania, których zakończenie planowane jest na 2019 r., co ma ograniczoną wartość dla strategii z horyzontem do 2030 roku.	Wskazana weryfikacja i przygotowanie nowych działań planowanych do realizacji w dłuższej perspektywie.		Wyjaśnienie: SRKL został zaplanowany do roku 2020, z perspektywą do 2030 r. Działania, których realizacja zakończy się w 2019 r. to 4 projekty współfinansowane ze środków UE, 2 programy wieloletnie i 1 program polityki zdrowotnej. Na dzień dzisiejszy nie ma możliwości zaplanowania projektów współfinansowanych ze środków UE, gdyż trwają negocjacje przyszłej perspektywy UE. 2 programy wieloletnie kończą się w 2019 r., niemniej na bieżąco w miarę postępu prac nad projektem SRKL i ustanawianiem nowych programów wieloletnich są one zgłaszane do kolejnych wersji projektu SRKL.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						Odnosnie do 1 programu polityki zdrowotnej, którego realizacja kończy się w 2019 r. informujemy, że nie zapadły jeszcze decyzje o ewentualnej kontynuacji programu bądź jego zakończeniu.
150.	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Str. 109.	Kierunek interwencji: Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej.	s. 111. Działania do 2030 r. Propozycja dodania: - <i>wspieranie inwestycji (tzw. „miejsc trzecich” - poza domem i pracą), pozwalających na kształtowanie postaw: sprzyjających kooperacji, kreatywności, komunikacji, powstawaniu oddolnych inicjatyw oraz wzmacnianiu integracji społecznej. Przedsięwzięcia mają sprzyjać powstawaniu masy krytycznej poprzez aktywizowanie mieszkańców na płaszczyźnie społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej.</i>	W Polsce największe ryzyko wykluczenia mają mieszkańcy wsi, dzieci z rodzin wielodzietnych, bezrobotni (wysoki wskaźnik bezrobocia trwałego), osoby w podeszłym wieku, słabo wykształcone i pozbawione dostępu do nowoczesnych nośników informacji Internet, telewizja cyfrowa. Za źródło wykluczenia uznaje się m.in. nieuczestniczenie w pełni w ważnych aspektach życia społecznego, erozja więzi rodzinnych i społecznych, izolacja niektórych grup społecznych (Diagnoza społeczna. Raport tematyczny 2013). Działalność organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz innych podmiotów działających non-profit na obszarach zmarginalizowanych powinna być ukierunkowana na	Uwaga przyjęta.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					tworzenie warunków rozwoju kapitału społecznego, m.in. przez stymulowanie i wspieranie inicjatyw regionalnych i lokalnych, budowanie platform współpracy z mieszkańcami.	
151.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	I. RAMY PRAWNE... str. 8	Brak obszaru: Cyfryzacja	Obszary te dotyczą: kapitału ludzkiego i społecznego, cyfryzacji , transportu, energii, środowiska, bezpieczeństwa narodowego. Pośród tak sformułowanych celów i obszarów (...)	Zostało wymienionych pięć obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR. W tekście wskazane jest 6 obszarów. Nie został wymieniony obszar cyfryzacji.	Uwaga przyjęta
152.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Str. 11 Wykres i tab. na str. 13 (oraz analogicznie rozwinięcie w pozostałych częściach dokumentu)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspójnienie treści i brzmienia celu szczegółowego „Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych”, tak aby zawierał on zarówno kwestie kompetencji jak i umiejętności. 2. Wydaje się, że demografia i rynek pracy wiążą się zarówno z wyzwaniem „kapitału ludzkiego” jak i „spójności społecznej” – proponuje się uznać ten cel szczegółowy jako odpowiedź na oba wyzwania. 3. Wśród wyzwań brakuje demografii. 	Sposób uwzględnienia uwagi oznacza zmianę obecnych zapisów i ich rozszerzenie, w tym m.in. dodanie do Kapitału ludzkiego „umiejętności” również „kompetencji”, natomiast do Spójności społecznej – spójności w wymiarze terytorialnym obejmującą m.in. małe ojczyzny, spójność kulturową itp.	Zapisy wymagają rozwinięcia m.in. o kwestie umiejętności czy demografii.	Wyjaśnienie: W SRKL ze względu na ułatwienie komunikacji z wieloma partnerami i interesariuszami pojęcia „umiejętności” i „kompetencji” używane są zamiennie. Podobne rozwiązanie jest stosowane w Strategii Umiejętności OECD (Skills Strategy) oraz w Programie na rzecz Umiejętności UE (Skills Agenda). Demografia i rynek pracy stanowią jedno z wyzwań SRKL. Zgodnie z ujęciem zaproponowanym w SOR, demografia pozostanie wyzwaniem dla obszaru spójności społecznej.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
153.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Cały dokument	Proponuje się redakcję celów szczegółowych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. W szczególności celu dot. rynku pracy, z uwagi na konieczność interwencji publicznych dot. kształtowania rynku pracy, a nie wyłącznie zasobów ludzkich dla rynku pracy. 2. Ponadto Cel dotyczący redukcji ubóstwa powinien uwzględniać osoby samotne i niesamodzielne (niekoniecznie niepełnosprawne czy starsze). 	Zapisy wymagają rozwinięcia m.in. o kwestie dot. kształtowania rynku pracy oraz redukcji ubóstwa wśród osób samotnych i niesamodzielnych.	<p>Wyjaśnienie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Podmiotem zainteresowania SRKL jest kapitał ludzki, a nie rynek pracy. Przyjęto założenie, że SRKL ma przedstawić w sposób ogólny punkt wyjścia dla nakreślonych w perspektywie 2030 r. celów kierunków interwencji, i nie powinna przedstawiać szczegółowych opisów zjawisk istniejących obecnie we wszystkich obszarach, którymi się zajmuje. 2.Osoby starsze i niesamodzielne są uwzględnione w działaniach na rzecz realizacji celu redukcji ubóstwa.
154.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Cały dokument	<p>Kierunki interwencji Celu szczegółowego „Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli...” powinny zostać uzupełnione o kwestie dot. dopasowania systemu instytucjonalnego edukacji, w tym w szczególności rozwiązań dla małych szkół na wsi.</p> <p>Wydaje się, że w tym celu powinien być wyróżniony kierunek interwencji dot. mobilności zawodowej, w szczególności w sektorach dotkniętych procesami restrukturyzacji lub nadwyżek zatrudnienia.</p>	„Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli...”	System instytucjonalny edukacji na obszarach wiejskich ma inną charakterystykę niż w miastach, dotyczy to w szczególności specyfiki małych szkół wiejskich. Innym istotnym zagadnieniem jest mobilność zawodowa.	<p>Nie jest zrozumiałe sformułowanie „dopasowanie systemu instytucjonalnego edukacji”, w szczególności w kontekście przeprowadzanej właśnie reformy systemu edukacji. W SRKL kwestia mobilności zawodowej podejmowana jest wielokrotnie, m.in. w ramach projektu strategicznego Zintegrowany System</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						Kwalifikacji (ZSK), czy działaniach na rzecz zwiększenia mobilności zawodowej osób związanych z rolnictwem w kierunku pozarolniczego rynku pracy.
155.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Diagnoza „Umiejętności” (str.13- 23)	Proponuje się uzupełnienie części diagnostycznej o zróżnicowania terytorialne w zakresie umiejętności w ujęciu miasto/wieś. Brakuje również wskazania jakie kluczowe kompetencje i umiejętności są obecnie i w przyszłości pożądane na rynku pracy i jaki jest stan dopasowania zasobów rynku pracy pod tym względem.		Informacje nt. zróżnicowania terytorialnego (w zakresie umiejętności) w ujęciu miasto/wieś pozwoliłyby lepiej zaprojektować interwencje.	Wyjaśnienie: Od 2017 roku trwają prace nad „Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030” – dokumentem, który będzie wyznaczał ramy służące projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu spójnej polityki w obszarze umiejętności. Dokument ten zostanie podzielony na dwie części: ogólną i szczegółową. Przyjęta przez Radę Ministrów 25 stycznia 2019 roku „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)” uwzględnia m.in. umiejętności przyszłości, uwarunkowania oddziałujące na umiejętności, diagnozę umiejętności, wyzwania w obszarze umiejętności, a także określa priorytety i główne kierunki działań. Kwestia poruszona przez MRiRW została uwzględniona w ramach

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						Priorytetu 6. „Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności” i zostanie rozwinięta w powstającej części szczegółowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030. Kompetencje pożądane na rynku pracy zostały uzupełnione.
156.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Diagnoza „System opieki zdrowotnej” (str.24- 31)	<p>Proponuje się uzupełnić informacje o wpływie nawyków żywieniowych i jakości żywności na zdrowie społeczeństwa (również w porównaniu międzynarodowym).</p> <p>Niezaspokojenia potrzeb związanych z opieką medyczną w tym m.in. długie kolejki oczekujących na planowane zabiegi wiąże się w tej części wyłącznie z niedoborem personelu.</p>	<p>Uzupełnienie proponuje się umieścić po fragmencie: „Behawioralne czynniki ryzyka częściej występują w grupach populacji znajdujących się w niekorzystnej sytuacji związanej z wykształceniem lub dochodami...”</p> <ul style="list-style-type: none"> „W związku z niską liczbą pracowników służby zdrowia poziom niezaspokojenia potrzeb związanych z opieką medyczną jest stosunkowo wysoki, czego wyrazem są m.in. długie kolejki oczekujących na planowane zabiegi.” Proponuje się uzupełnienie prezentowanych informacji o kwestie dot. 	<p>Zapisy wymagają rozwinięcia m.in. o informacje o wpływie nawyków żywieniowych i jakości żywności na zdrowie społeczeństwa. Informacje nt. różnicowania terytorialnego (m.in. w zakresie dostępności terytorialnej ujęciu miasto/wieś pozwoliłyby lepiej zaprojektować interwencje.</p>	<p>Uwagi częściowo przyjęte. Zgodnie ze stanowiskiem MZ nie jest możliwe przekazać analizy w zakresie m.in. dostępności terytorialnej w ujęciu miasto/wieś, natomiast ujęciu potrzeb związanych z opieką medyczną, w tym m. in. długie kolejki oczekujących na planowane zabiegi wiąże się wyłącznie z niedoborem personelu nie ma pokrycia w rzeczywistości. Zależy również od poziomu finansowania służby zdrowia i SRKL została zmodyfikowana w tym zakresie.</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>dostępności terytorialnej usług medycznych (w szczególności specjalistycznych dla mieszkańców wiejskich – rozwinięcie obecnie jednego zdania na str. 28) oraz różnic w jakości świadczonych usług na poziomie regionalnym lokalnym i ponadlokalnym oraz w porównaniu do usług świadczonych przez podmioty publiczne i prywatne jak również odnieść się do kwestii zarządzania zasobami w służbie zdrowia (planowanie wizyt, elastyczne zmiany w dostępności usług itp.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proponuje się również uzupełnienie informacji wiążących najczęściej występujące choroby z zawodem i miejscem zamieszkania (oraz wykrywaniem tychże chorób). 		
157.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Diagnoza „Demografia i rynek pracy” (str. 32- 36)	Diagnoza dot. bezrobocia powinna zostać uzupełniona o kwestie dot. możliwości dojazdów do pracy z obszarów wiejskich, niedopasowania umiejętności osób w rolnictwie do oferowanych miejsc pracy, konkuroowaniu o		Od 2000 r. corocznie obserwowany jest wyraźny spadek liczby przewozów pasażerskich ogółem (bez komunikacji miejskiej), przy	Uwaga przyjęta. Niedopasowania umiejętności osób do oferowanych miejsc pracy dotyczy wszystkich

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			miejsca pracy w kraju i za granicą (w tym statystyki o wyjazdach do prac sezonowych z UKR do PL i z PL do innych krajów UE).		<p>czyim pracujący poza swoją gminą to w większości mieszkańcy wsi. Zgodnie z danymi GUS osoby dojeżdżające do pracy korzystają z różnorodnych środków transportu: od komunikacji miejskiej, poprzez prywatnych przewoźników, pociągi, samochody osobowe po inne, jak np. motocykle czy rowery. Na wsi jest bardzo wysoki odsetek korzystających z samochodów osobowych, przy dość niskim korzystaniu z usług przewoźników prywatnych co może świadczyć o niskiej podaży tych usług przy znacznym na nie popycie. Z danych BAEL oraz IERiGZ-PIB wynika, że do pracy codziennie dojeżdża blisko 60% pracujących mieszkańców wsi. Zdecydowana większość osób pracujących poza miejscem zamieszkania w drodze do pracy pokonuje odległość nie przekraczającą 20 kilometrów.</p>	bezrobotnych, nie tylko mieszkańców wsi.
158.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Diagnoza „Demografia i rynek pracy” (str. 36-37)	Opis „słabości rynku pracy” powinien zostać uzupełniona o kwestie dot. bezrobocia ukrytego w rolnictwie.	Bezrobociu rejestrowanemu na wsi towarzyszy tzw. bezrobocie ukryte. To specyficzne dla obszarów wiejskich zjawisko dotyczy	Wielkość bezrobocia ukrytego w polskim rolnictwie mimo, że ulega stopniowemu ograniczeniu jest nadal znaczna.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>rodzinych gospodarstw rolnych, w których zatrudnienie znajdują domownicy rolnika (małżonkowie, dzieci i in.), mimo że świadczona przez nich praca nie jest uzasadniona z ekonomicznego punktu widzenia (nie wpływa na wzrost poziomu produkcji). Zjawisko to nie jest ujęte w oficjalnych statystykach, za to badacze szacują jego wielkość na ok. 500 tys. osób w wieku produkcyjnym. Z analizy liczby bezrobotnych według województw wynika, że największym bezrobociem ukrytym cechowały się województwa tzw. Polski Wschodniej. Szacuje się, że największa skala tego zjawiska ma miejsce w województwach: podkarpackim, warmińsko-mazurskim oraz mazowieckim gdzie w poszczególnych województwach zamieszkuje od 9 do 11% ogółu ukrytych bezrobotnych. Wyjątek stanowiło jedynie woj. podlaskie w którym zamieszkuje ok. 4% ogółu ukrytych bezrobotnych a oraz analogiczny wskaźnik</p>	<p>Szacunkowa liczba ukrytych bezrobotnych w rolnictwie była w 2016 roku o 10% mniejsza niż w 2005 roku). Można uznać, że tempo zmniejszania się bezrobocia ukrytego jest zdecydowanie wolniejsze niż wynikałoby to ze zmiany sytuacji na pozarolniczym rynku pracy. Ograniczanie bezrobocia ukrytego jest procesem trudnym, ze względu na czynniki, które go kreują (rozdrobnienie agrarne, stosunki pracy i specyficzny charakter działalności rolniczej, postęp technologiczny, przestrzenność, cechy społeczno-demograficzne pracujących w gospodarstwie).</p>	

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				oszacowano na poziomie 8-9%. Około 8-9% udział ukrytych bezrobotnych zaobserwowano w województwie kujawsko-pomorskim i lubelskim. Do województw o stosunkowo niskim odsetku (2-4%) ukrytych bezrobotnych zalicza się woj. opolskie, śląskie pomorskie, zachodniopomorskie, dolnośląskie i wielkopolskie. Analiza struktury wieku bezrobotnych ukrytych pozwala na stwierdzenie, że większość ludzi zbędnych w gospodarstwie rolnym to osoby w wieku niemobilnym (45-64 lat). Jedynie w województwie pomorskim, zachodniopomorskim, wielkopolskim oraz mazowieckim ponad 50% ukrytych bezrobotnych stanowią osoby w wieku mobilnym (18-44 lat).		
159.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	OBSZAR: SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA / DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY, str. 38	Dodanie do treści: - lepszemu ukierunkowaniu szkoleń i doradztwa zawodowego na potrzeby lokalnego rynku pracy (treść zawarta w celu szczegółowym III tj. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa, Kierunek interwencji: III.1. Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa SZRWIR 2030).	Aktualnym wyzwaniem dla instytucji rynku pracy jest znalezienie takich rozwiązań, które pozwolą na uzupełnienie niedoboru pracowników. Wiąże się z tym poprawa dostępu do opieki nad dziećmi, rozwijanie umiejętności przydatnych na	Ukierunkowane szkolenia i doradztwo zawodowe na potrzeby lokalnego rynku pracy może przyczynić się do poprawy sytuacji na rynku pracy mieszkańców obszarów wiejskich.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				ryнку pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych, likwidacja przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia, zapewnienie mechanizmów uczenia się przez całe życie, równość szans na rynku pracy bez względu na płeć, zapewnienie skutecznego wsparcia osób niepełnosprawnych, zapewnienie bezpiecznych warunków pracy, sprawiedliwe wynagradzanie pracy, zapewnienie łączenia życia zawodowego z życiem prywatnym, lepsz ukierunkowanie szkoleń, doradztwa zawodowego na potrzeby lokalnego rynku pracy.		
160.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Str. 52-53	Propozycja redakcji celu głównego i jego uzasadnienia.	Cel główny sugeruje odrębność między wzrostem kapitału ludzkiego i wzrostem spójności społecznej w Polsce, podczas gdy kapitał ludzi wpływa na możliwość zapewnienia spójności społecznej w wymiarze gospodarczym i terytorialnym. Ponadto wydaje się nie do końca trafnym założenie, że stworzenie warunków dla opieki instytucjonalnej nad dziećmi, możliwością ich	Zapisy wymagają redakcji.	Uwaga nieprzyjęta. 1. Z definicji obu zjawisk wynika, że są rozbieżne. Rozwój kapitału ludzkiego wiąże się z inwestycjami w kształcenie, rozwój zawodowy, jak również zasób zdrowia i energii witalnej, ze względu na to, że kapitał ludzki jest jednym z najważniejszych czynników rozwoju społeczno-ekonomicznego

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>kształcenia oraz systemu najmu oraz rozwój mieszkalnictwa społecznego spowodują wzrost dzietności. Należy zauważyć, że dzietność zależy również od szeregu czynników ekonomicznych (dochody) jak również zmiany modelu życia społecznego (realizacja w pierwszej kolejności celów zawodowych, brak zachęt do rodzicielstwa dla osób wchodzących na rynek pracy, rozluźnienie więzi rodzinnych i społecznych, zmiana modelu rodziny itp.) Tak prezentowane założenie w sposób pejoratywny wiąże posiadanie dzieci z niższym statusem społecznym (wskazywanie jako grupy docelowej osób bez dostatecznych dochodów, bez własnego mieszkania itp.) Kwestie niższej dzietności dotyczą również (jeśli nie głównie) osób dobrze sytuowanych lub mających trudności w założeniu rodziny. Podobnie nie ma uzasadnienia dla wiązania konieczności podnoszenia kompetencji cyfrowych obywateli z ułatwieniem dostępu do świadczeń polityki</p>		<p>kraju czy poszczególnych regionów i są to inwestycje, które mają przynieść wymierne korzyści gospodarcze. Natomiast spójność społeczna jest to posiadana przez społeczeństwo zdolność zapewnienia dobrobytu wszystkim swym członkom, minimalizowania dysproporcji (disparities) między nimi i unikania polaryzacji.</p> <p>2. To prawda, że dzietność zależy od wielu czynników. W SRKL zaproponowane są te działania państwa, które mogą pozytywnie wpłynąć na decyzję o posiadaniu dzieci.</p> <p>3. W perspektywie 2030 r. konieczności podnoszenia kompetencji cyfrowych obywateli nie można wiązać jedynie z rynkiem pracy, a w równym stopniu z dostępem do świadczeń polityki społecznej.</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>socjalnej: „Niezbędnym elementem realizacji strategii będą działania nakierowane na podnoszenie kompetencji, także społecznych, obywateli, w tym zwiększanie potencjału kreatywności i innowacyjności oraz możliwości ich wykorzystania. Odgrywają one coraz większą rolę we współczesnym świecie. Najnowsze technologie informacyjne, dzięki którym możliwe jest udostępnianie usług społecznych drogą elektroniczną, cyfryzacja procesów w tych obszarach połączona z podnoszeniem kompetencji cyfrowych społeczeństwa przyczynia się do ułatwienia dostępu obywateli do wielu świadczeń z zakresu polityki socjalnej, rodzinnej i zdrowotnej.” Podczas, gdy ich dominujące znaczenie to wpływ na rynek pracy.</p>		
161.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Str. 61	Opis celu szczegółowego III (redakcja tekstu).	„Trzeci cel strategii odnosi się do sfery aktywności zawodowej w kontekście starzenia się społeczeństwa i postępującej automatyzacji coraz większej liczby zawodów. Obejmuje szeroki zakres działań, które w długim okresie mogą przyczynić się	Zapisy wymagają rozwinięcia o kwestie bezrobocia ukrytego w rolnictwie.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				do zmiany obecnych trendów demograficznych i kompetencyjnych Zagrożeniom związanym z przemianami demograficznymi należy przeciwdziałać poprzez politykę rodzinną, wsparcie pracowników z niskimi kwalifikacjami i umiejętnościami, zwłaszcza w małych i nieefektywnych przedsiębiorstwach, aktywizację osób nieaktywnych zawodowo i ograniczanie bezrobocia, <u>zwłaszcza bezrobocia ukrytego w rolnictwie, bezrobocia</u> na obszarach defaworyzowanych oraz ukierunkowaną politykę migracyjną.”		
162.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	CEL SZCZEGÓŁOWY 3: WZROST I POPRAWA WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU KAPITAŁU LUDZKIEGO NA RYNKU PRACY., str. 62	Dodanie do treści: - wsparcie usług sprzyjających rozwojowi pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (turystycznych, edukacyjnych, zdrowotnych, opiekuńczych i in.) (z celu szczegółowego III, Kierunek Interwencji III.2 SZRWRiR 2030).	(...) Konieczne jest podjęcie działań na rzecz zwiększenia mobilności zawodowej osób związanych z rolnictwem w kierunku pozarolniczego rynku pracy poprzez ułatwianie nabywania umiejętności i kwalifikacji zawodowych, szkolenia i treningi, podnoszenie umiejętności związanych z wykorzystywaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) i	Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych przyczyni się do zwiększenia mobilności zawodowej osób związanych z rolnictwem.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>prowadzeniem działalności gospodarczej, rozwój doradztwa zawodowego i pośrednictwa prac, a także wsparcie usług sprzyjających rozwojowi pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (turystycznych, edukacyjnych, zdrowotnych, opiekuńczych i in.).</p>		
163.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Rozdział WYMIAR TERYTORIALNY STRATEGII Str. 68	Dodanie nowego akapitu	<p>Proponuje się dodanie dodatkowego akapitu na str. 68 (po akapicie pierwszym) W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) stwierdzono, że „polityka regionalna w dalszym ciągu wzmocniła będzie terytorialne potencjały rozwojowe i specjalizacje, głównie w kierunku aktywizacji gospodarczej, rozwoju lokalnych rynków pracy i mobilizacji zawodowej mieszkańców”.</p> <p>W dokumencie wskazano m.in. na utrzymujące się dysproporcje w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego, które są konsekwencją m. in. regionalnych różnic w wydajności pracy,</p>	SOR odnosi się do istniejących dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz do czynników mających kluczowe znaczenie dla uczestnictwa w rynku pracy i dostępności do usług publicznych.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				niezrównoważenia podaży i popytu na lokalnych rynkach pracy, geograficznie selektywnego napływu inwestycji (głównie zagranicznych), potencjału poszczególnych ośrodków a także zróżnicowanego poziomu wyposażenia infrastrukturalnego i dostępności transportowej, mającej kluczowe znaczenie dla uczestnictwa w rynku pracy i dostępności do usług publicznych. Dlatego efektem wymiernym planowanych interwencji ma być zmniejszenie się różnicy między dochodami na wsi i w miastach.		
164.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Wymiar terytorialny strategii str. 70	Proponuje się objęcie działaniami programu „dostępność plus” również gmin wiejskich	„Działania na rzecz spójności społecznej i terytorialnej realizowane są w programie Dostępność Plus. Z założenia program ma charakter ogólnopolski, a jego oddziaływanie będzie widoczne na terenie całego kraju. Jednakże w szczególności sposób działania programu Dostępność Plus będą prowadzone na terenach mniejszych miast i poza obszarami miejskimi. Dotyczy to zwłaszcza takich działań jak zaplanowane w ramach	Z zapisów Strategii nie wynika w sposób jasny czy program „Dostępność plus” jest adresowany do gmin wiejskich - konieczna jest korekta zapisów, aby w czytelny sposób mówiły, iż program jest adresowany do obszarów wiejskich.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>Programu konkursy dla 100 gmin czy 100 szkół lub 100 placówek opieki zdrowotnej, które otrzymają środki na poprawę dostępności architektonicznej, komunikacyjnej lub organizacyjnej. Poprawa dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i komunikacyjnej jest konieczna w całym kraju, w odniesieniu do zdecydowanej większości istniejącej infrastruktury czy środków transportu. Jednak, o ile w dużych miastach inwestycje samorządowe są prowadzone na szeroką skalę i przyjmowane są nawet lokalne standardy dostępności (np. Łódź, Warszawa, Gdynia), o tyle mniejsze samorzady są z reguły w trudniejszej sytuacji. Stąd w Programie w ramach konkursów preferowane będą (np. za pomocą odpowiednich kryteriów) gminy o mniejszym potencjale, zlokalizowane na obszarach <i>wiejskich</i>, miejsko-wiejskich lub w obrębie małych i średnich miast.”</p>		
165.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Wymiar terytorialny strategii str. 70-73	Należy uzupełnić opis o wymiar terytorialny działań i projektów planowanych w dalszej perspektywie anizeli obecnie już	Obecny opis koncentruje się na kilku programach już realizowanych bez wskazania wymiaru terytorialnego	Horyzont czasowy Strategii wymaga, aby nie ograniczać się jedynie do obecnie realizowanych programów.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			zaprojektowane lub wdrażane instrumenty wsparcia.	pozostałych działań przewidzianych w ramach strategii.		
166.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Realizacja strategii (od str. 75)	Wątpliwości budzi założenie, że na system realizacji strategii składają się wyłącznie obecne projekty SOR (która ma być aktualizowana) oraz projekty uzupełniające, zgłoszone przez realizatorów SRKL	Z uwagi na horyzont czasowy strategii koniecznym jest uzupełnienie opisu realizacji strategii o działania planowane do 2030 również spoza projektów SOR, w tym działania systemowe i legislacyjne odpowiadające wyzwaniom takim jak demografia czy cyfryzacja.		Wyjaśnienie: SRKL jest dokumentem strategicznym, zawierającym zapisy na poziomie ogólnym, otwartym – tzn., że lista projektów strategicznych i uzupełniających może zostać zaktualizowana. SRKL jest dokumentem strategicznym, aktualizowanym obecnie do zgodności z treścią SOR. Żadna z instytucji/realizatorów SRKL, w tym MRiRW nie zaproponowała działań planowanych do 2030 r.
167.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	System realizacji i monitorowania str. 114	MRiRW zostało wskazane wśród podmiotów bezpośrednio odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację SRKL	Brak jest wyjaśnienia na czym polega rola MRiRW we wdrażaniu i monitorowaniu strategii poza współudziałem w projekcie „Nowe szanse dla wsi” (SOR).	Kwestia przejrzystego określenia odpowiedzialności podmiotów jest istotnym czynnikiem wpływającym na realizację założeń dokumentu.	Wyjaśnienie: Odpowiedzialnością MRiRW jest prawidłowe wdrożenie projektu strategicznego, który zgłosił do realizacji w ramach SRKL.
168.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Wskaźniki od str. 116	Wskaźniki nie mają wskazanych definicji. Brakuje również wskaźników, które pokazywałyby oczekiwane zmiany w zwiększeniu jakości kapitału ludzkiego i poprawy sytuacji na rynku pracy na obszarach wiejskich.	Przykładowo w wielu wskaźnikach używa się określenia „z wysokimi osiągnięciami”	Zapisy wymagają redakcji.	Uwaga przyjęta w odniesieniu do definicji wskaźników. Liczba wskaźników została ostatecznie zmniejszona i MRiRW nie zgłosiło do tego uwag.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
169.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Wskaźniki od str. 116	Znaczna część wskaźników jest raczej wskaźnikiem produktu wybranych działań MRPiPS lub MZ aniżeli wskaźnikiem rezultatu czy oddziaływania.	Przykład: „Udział szkół wyższych objętych współpracą edukacyjną ZUS”	Zapisy wymagają redakcji.	Uwaga przyjęta
170.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Wymiar finansowy strategii „Założenia na lata 2026-2030” str. 125	Proponujemy wprowadzenie zapisów wyjaśniających powiązania zadań strategii z prezentowaniem informacji o budżecie WPR po 2020	„Zadania sektora publicznego, które dotychczas realizowane były w znacznym stopniu przy współfinansowaniu z UE, będą w większym stopniu finansowane w oparciu o krajowe środki publiczne. Środki te pochodzą z budżetu centralnego oraz z budżetów samorządowych, które nabiorą większego znaczenia w finansowaniu wysiłku rozwojowego. <u>Powodem tego jest spodziewane zmniejszenie puli środków dla Polski w ramach polityki spójności i Wspólnej Polityki Rolnej w perspektywie finansowej 2021-2027.</u> ”	Brak jest uzasadnienia/powiązania zadań strategii z prezentowaniem informacji o budżecie WPR po 2020.	Uwaga nieprzyjęta Wspólna Polityka Rolna jest wspomniana w „Założeniach na lata 2026-2030” jako jeden z czynników, które będą miały istotny wpływ na kształt finansów państwa po 2020 r. Nie zostały wskazane żadne zadania mające realizować cele SRKL, które byłyby finansowane z WPR. Jest to zapis zastosowany w ramach finansowych wszystkich strategii zintegrowanych i stanowi jedynie tło dla prezentacji prognoz wydatków rozwojowych.
171.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Wymiar finansowy strategii „Budżety poszczególnych projektów” str. 125	Wątpliwości budzą zapisy wskazujące na brak założeń finansowych strategii oraz ich wyłącznie poglądowy charakter.	„SRKL nie spowoduje <u>dotychczasowych kosztów dla sektora finansów publicznych.</u> Finansowanie SRKL będzie realizowane przez odpowiednią alokację dostępnych środków finansowych będących w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych z uwzględnieniem celów ustanowionych w Strategii	Realizacja zadań określonych w dokumencie wymaga wskazania źródeł ich finansowania.	Uwaga nieprzyjęta SRKL wskazuje źródła finansowania dla poszczególnych projektów. Zacytowane fragmenty SRKL zostały włączone do Strategii na wniosek MF i wskazują, że w ramach SRKL wdrażane są projekty, które mają już określone finansowanie.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>oraz przeorganizowanie dostępnych zasobów ludzkich oraz zadań stosownie do wyzwań związanych z przyjęciem dokumentu oraz nie będzie stanowiło podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki na ten cel.</p> <p><u>Kwoty ujęte w budżecie poszczególnych projektów nie mają charakteru wiążącego, a ostateczna wysokość środków przewidzianych do realizacji poszczególnych projektów będzie ustalana corocznie przez Radę Ministrów w trakcie prac nad ustawą budżetową.</u></p>		
172.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	VII. Ramy finansowe Strategii - Budżety poszczególnych projektów str. 136 i 137	<p>W zakresie projektu Nowe szanse dla wsi:</p> <p>1. W części opisującej projekt proponuje się wykreślenie następujących sformułowań: „Źródło finansowania: Środki UE EFRROW Źródło finansowania: Budżet państwa, współfinansowanie krajowe Część 33 Dział 010 Rozdział 01027 paragraf 2008 i 2010”.</p> <p>2. Proponuje się wykreślenie tabeli „Wydatkowanie w mln zł” przedstawionej na str. 137.</p>	<p>Nowe brzmienie akapitu: „NOWE SZANSE DLA WSI Wsparcie części aktywizacji zawodowej rolników oraz osób związanych z rolnictwem dla potrzeb pozarolniczego rynku pracy.”</p>	<p>1. Źródła finansowania w zakresie wsparcia aktywizacji zawodowej realizowanego przez MRiRW zostały wymienione na str. 137.</p> <p>2. Wydatki dla całego okresu 2017-2023 3 zostały przedstawione w pkt 3.</p>	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
173.	Ministerstwo Sportu i Turystyki		<p>Infrastruktura sportowa dla budowy kapitału ludzkiego Źródło finansowania: Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Wydatkowanie w mln zł: FRKF 2019* 516,14 2020** 516,14 2021** 516,14 * - wartości zgodne z planem wynikającym z ustawy budżetowej na 2019 r. ** - wartości prognozowane Upowszechnianie aktywności fizycznej w społeczeństwie Źródło finansowania: Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Część 25 Budżet Państwa Wydatkowanie w mln zł: FRKF Budżet Państwa Wartość ogółem 2019* 18,70 24,40 43,10 2020** 18,70 24,40 43,10 2021** 18,70 24,40 43,10 * - wartości zgodne z planem wynikającym z ustawy budżetowej na 2019 r. ** - wartości prognozowane Upowszechnianie Sportu Dzieci i Młodzieży Źródło finansowania: Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Źródło finansowania: Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów Wydatkowanie w mln zł: FRKF FZSdU Wartość ogółem 2019* 155,03 28,86 183,89 2020** 200,03 28,86 228,89 2021** 196,50 21,49 217,99</p>			Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			* - wartości zgodne z planem wynikającym z ustawy budżetowej na 2019 r. ** - wartości prognozowane			
174.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	rozdział III. <i>Cele i oczekiwane rezultaty Strategii</i> , cel szczegółowy 3: <i>Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy</i> , str. 63	Propozycja uzupełnienia	W perspektywie krótkookresowej, w celu uzupełnienia niedoborów zasobów pracy w niektórych sektorach istotną rolę odgrywać może właściwie realizowana polityka migracji zarobkowych. Stąd potrzeba odpowiednich rozwiązań dla przepływu osób, <u>uwzględniających w pierwszej kolejności konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego</u> , w zgodzie z wyzwaniami kompetencyjnymi polskiej gospodarki.	Konieczne jest jednoznaczne wskazanie, że warunkiem niezbędnym dla podejmowania dodatkowych działań mających na celu pozyskiwanie cudzoziemskich pracowników jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa państwa.	Uwaga przyjęta
175.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	rozdział IV. <i>Zakres działań i wymiar terytorialny Strategii</i> , str. 66	Propozycja uzupełnienia	Przygotowanie koncepcji odpowiedzialnej polityki imigracyjnej, <u>uwzględniającej w pierwszej kolejności priorytet bezpieczeństwa państwa</u> , ukierunkowanej na potrzeby rynku pracy i polskich przedsiębiorców, tworzenie ścieżek integracji dla cudzoziemców (pracownicy z kwalifikacjami i kompetencjami najbardziej	jw.	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				potrzebnymi dla polskiego rynku pracy), ograniczenie zjawiska nielegalnej imigracji.		
176.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	rozdział V. <i>Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne, obszar – Spójność Społeczna, punkt b). Kierunek interwencji: Polityka migracyjna jako instrument zarządzania zasobami ludzkimi, str. 102 i 103</i>	Propozycja przeredagowania	Głównym celem polityki migracyjnej, rozumianej jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa państwa, przy jednoczesnej realizacji priorytetów polskiego rynku pracy. W tym kontekście istotne jest również zapewnienie odpowiednich standardów zatrudnienia jak i bezpieczeństwa państwa.	jw.	Uwaga przyjęta
177.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	rozdział V. <i>Realizacja Strategii w ujęciu obszar – kierunki interwencji – projekty strategiczne, obszar – Kapitał Ludzki, punkt c). Kierunek interwencji: Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie, str. 88</i>	Propozycja wykreślenia z obszaru <i>Kapitał Ludzki</i> kierunku interwencji pn. <i>Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie</i>		Tematyka dotycząca m.in. stanowienia i upraszczania aktów prawnych, nadmiernej liczby przepisów prawnych, efektywności administracji publicznej, jakości stanowionego prawa, jest przedmiotem projektu <i>Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030</i> , co jest zgodne z wytycznymi Komitetu Koordynacyjnego do spraw Polityki Rozwoju zawartymi w dokumencie pn. <i>Aktualizacja strategii rozwoju, wynikająca z przyjętej przez Radę Ministrów</i>	Uwaga nieprzyjęta. Włączenie do SRKL kierunku interwencji <i>Lepsze stanowienie prawa i dobre rządzenie</i> nastąpiło na skutek rekomendacji Centrum Analiz Strategicznych KPRM.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					w dniu 14 lutego 2017 r. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – zakres oraz sposób organizacji prac.	
178.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	rozdział II. <i>Diagnoza, prognoza trendów rozwojowych, opis obszarów interwencji, punkt - Demografia i rynek pracy, str. 31</i>	Propozycja aktualizacji danych demograficznych zawartych w wykresie 9		Dostępne są dane GUS dotyczące liczby urodzeń i współczynnika dzietności w 2018 r.	Uwaga przyjęta
179.	Ministerstwo Sprawiedliwości	„Zmniejszenie zjawiska przestępczości, projekty uzupełniające” Strona 89	Proszę wykreślić zdanie : „Podniesienie kwalifikacji zawodowych, kompetencji i profesjonalizmu funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Służby Więziennej ma na celu osiągnięcie większej efektywności prowadzonych oddziaływań penitencjarnych, psychologicznych oraz terapeutycznych oraz osiągnięcie większej skuteczności w procesie resocjalizacji i readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności.”	Wykreślenie	Na podstawie pisma Centralnego Zarządu Służby Więziennej z dnia 13 sierpnia 2019 roku – wycofanie projektów ze strategii.	Uwaga przyjęta
180.	NSZZ „Solidarność”	III Cel szczegółowy 1 i 2	1) W celu 1 znajduje się zdanie : „ <i>Polscy pracodawcy wymieniają trudność znalezienia pracowników o potrzebnych im kompetencjach jako jedną z głównych barier...</i> ”	Propozycja : odniesienie się do kwestii obcokrajowców i osób polskiego pochodzenia z zagranicy w sprawie podejmowania przez nich pracy, szczególnie jeśli mowa o zawodach wymagających wysokich kwalifikacji.	Jest tu wiele zadań i problemów do rozwiązania, np. nie do końca uregulowana sprawa nostryfikacji dyplomów .	Wyjaśnienie: <u>W obszarze oświaty (MEN):</u> Kwestia uznania poziomu wykształcenia uzyskanego w zagranicznych systemach oświaty oraz uprawnień do kontynuacji nauki, w tym aplikowania na studia wyższe w Polsce jest w pełni uregulowana w

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>2) W celu 1 znajduje się zapis: „<i>Niezbędne w tym procesie jest promowanie integracji społecznej poprzez likwidowanie barier i ograniczeń w środowisku i stwarzanie warunków do rozwoju indywidualnego potencjału wszystkich młodych ludzi, w tym tych, którzy posiadają specjalne potrzeby edukacyjne</i>”.</p> <p>3) W celu 2</p>	<p>Uwzględnienie w celach strategicznych stwarzania warunków adaptacji współpracy z cudzoziemcami a w szczególności reemigrantami</p> <p>Zwiększenie świadomości pracowników placówek zdrowotnych na temat świadczeń zdrowotnych przysługujących osobom z Kartą Polaka</p>	<p>Przygotowanie szkół , uczelni wyższych , ułatwienia dostępu do nauki języka polskiego.</p>	<p>przepisach oświatowych i nie wymaga zmian. Od marca 2015 r. kuratorzy oświaty (jako organy I instancji) oraz MEN (organ II instancji) wydają decyzje w sprawie uznania świadectw uzyskanych w zagranicznych systemach oświaty. Decyzje te określają wyłącznie poziom wykształcenia posiadacza świadectwa zagranicznego (podstawowe, zasadnicze branżowe, średnie lub średnie branżowe) oraz jego uprawnienia do dalszej nauki w Polsce, w tym do aplikowania na studia wyższe w polskich uczelniach. Decyzje nie dotyczą uznania kwalifikacji zawodowych. Podobnie uznanie z mocy prawa zagranicznych świadectw maturalnych, w tym dyplomów IB, dyplomów EB, świadectw maturalnych uzyskanych w państwach UE, OECD i EFTA oraz objętych umowami dwustronnymi o wzajemnym uznawaniu wykształcenia, polega na uznaniu uprawnień do aplikowania na studia</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>wyższe w polskich uczelniach, nie dotyczy uznania zagranicznych kwalifikacji zawodowych. Uznanie świadectwa zagranicznego za dokument potwierdzający określony poziom wykształcenia może być podstawą ubiegania się o podjęcie pracy w zawodzie nieregulowanym lub o uznanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty.</p> <p>Nauczyciel jest zawodem regulowanym. Uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela określone są w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich UE (tj. z 2018 r. poz. 2272), która wdraża przepisy dyrektywy 2005/36/WE.</p> <p>Uczniowie przybywający z zagranicy mogą korzystać z następujących form wsparcia w nauce oraz adaptacji w nowym środowisku szkolnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpłatna nauka języka polskiego w formie

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>dodatkowych zajęć lekcyjnych w wymiarze nie niższym niż 2 godziny tygodniowo (w przypadku polskiego ucznia – przez okres 12 miesięcy);</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpłatne zajęcia z innych przedmiotów w celu uzupełnienia różnic programowych w wymiarze jednej godziny tygodniowo dla danego przedmiotu przez okres 12 miesięcy; - uczeń niebędący obywatelem polskim ma prawo do pomocy udzielanej przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia, zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela przez dyrektora szkoły; pomocy tej udziela się nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy; - uczeń objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu m.in. na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>możliwości psychofizycznych; - organ prowadzący szkołę może tworzyć oddziały przygotowawcze w celu zapewnienie szybkiego i efektywnego włączenia tych uczniów do polskiego systemu oświaty.</p> <p><u>W obszarze szkolnictwa wyższego:</u> MNiSW Nie ma konieczności uzupełniania bądź doprecyzowania celów strategicznych dokumentu Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Kwestie dotyczące uznawania zagranicznych kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich UE, EFTA-EOG oraz Konfederacji Szwajcarskiej zostały uregulowane w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (dot. również określonych kategorii obywateli państw trzecich).</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>Uznanie wykształcenia obywateli państw trzecich w drodze nostryfikacji w przypadku zawodów wymagających wysokich kwalifikacji – np. sektorowych jest związana z przepisami dyrektywy unijnej, która określa minimalne wymogi kształcenia. Ponadto, dyplomy czy stopnie naukowe mogą zostać uznane na podstawie umów międzynarodowych o równoważności wykształcenia bądź zapisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – dotyczy obywateli państw UE, EFTA-EOG, Szwajcarii i OECD (odpowiedni poziom studiów bądź równoważność).</p> <p>Zadania związane z umiędzynarodowieniem polskich szkół wyższych oraz promocją języka polskiego jako obcego realizuje Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, która została wskazana w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (str. 82) jako jeden z projektów strategicznych.</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p><u>W obszarze zdrowia (MZ):</u> Ministerstwo Zdrowia nie planuje na dzień dzisiejszy realizacji zadania polegającego na zwiększeniu świadomości pracowników placówek zdrowotnych na temat świadczeń zdrowotnych przysługujących osobom z Kartą Polaka. W SRKL zawarte są działania realizowane z terminem zakończenia do 2020 lub do 2030 oraz planowane z dużą dozą prawdopodobieństwa wdrożenia. Być może działanie to może zostać przeprowadzone przez Biuro Rzecznika Praw Pacjenta lub Narodowy Fundusz Zdrowia i w tym zakresie MZ przeanalizuje propozycję NSZZ Solidarność.</p>
181.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Umiejętności; str. 15	W ostatnim akapicie jest zapis: „...i wielu partnerów społecznych.” W wielu dokumentach strategicznych jest mowa o partnerach społecznych, ale termin ten jest ciągle różnie interpretowany.	Należy dodać odnośnik, w którym przytoczona byłaby definicja „partnerzy społeczni” z ustawy o RDS	Przytaczanie definicji z aktu prawnego pozwala na jednoznaczną interpretację tego sformułowania	Uwaga przyjęta
182.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Umiejętności; str. 17	Brak wskazania średniej unijnej w zakresie wydatków na szkolnictwo wyższe	Dodanie tej danej	Ponieważ przy wydatkach na edukację jest przytoczona średnia unijna, przytoczenie	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					tej danej przy wydatkach na szkolnictwo wyższe pozwoli na czytelniejszy odbiór podanej informacji	
183.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Umiejętności; str. 20	Sprzeczność informacji podanej w ostatnim zdaniu przedostatniego akapitu z informacją podaną w 14 przypisie	Ujednolicenie treści informacji	W jednej informacji wskazuje się, że 35,1% szkół korzysta z internetu o prędkości poniżej 10Mb/s a w drugiej 66% szkół	Uwaga nieprzyjęta 35,1% szkół korzysta z Internetu o prędkości pobierania poniżej 10 Mb/s 66% szkół korzysta z Internetu o prędkości wysyłania poniżej 10 Mb/s
184.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Umiejętności; str. 21	W wykresie 5 jest zapis „ÓDZKIE”	Zmienić na: „ŁÓDZKIE”	Błąd redakcyjny: literówka	Uwaga przyjęta
185.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Demografia i rynek pracy, s. 36	Trafnie dostrzega się problem niskiej jakości zatrudnienia, jednak w dalszej treści dokumentu nie zostały przedstawione działania, które miałyby temu przeciwdziałać. Poprawa jakości zatrudnienia i pracy nie znalazła się także wśród celów i oczekiwanych rezultatów strategii.	Uwzględnienie problematyki jakości zatrudnienia w działaniach planowanych w ramach Strategii. Obecnie ukierunkowane są one tylko na zwiększenie wskaźników zatrudnienia	Problem niskiej jakości zatrudnienia od wielu lat pozostaje nierozwiązany. Polska znajduje się w czołówce krajów UE, pod względem rozpowszechnienia umów czasowych. Konsekwencje takiego stanu rzeczy zostały dobrze opisane w Strategii.	Uwaga przyjęta
186.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Demografia i Rynek Pracy; str. 38	W przedostatnim akapicie jest sformułowanie: „... wsparcia osób niepełnosprawnych...”	Zmienić na „wsparcie osób z niepełnosprawnościami” w całym dokumencie tam gdzie występuje zwrot „osoby niepełnosprawne”		Jak przy uwadze 58
187.	NSZZ „Solidarność”		W drugim akapicie jest zapis: „...osób niepełnosprawnych...”	Zmienić na „osoby z niepełnosprawnościami”	j/w	Jak przy uwadze 58
188.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza../Ubóstwo i Wykluczenie..; str. 47	W pierwszym akapicie jest zapis: „...można było również odnotować wśród gospodarstw domowych z niepełnosprawną osobą odniesienia, gospodarstw z głową	.”	j/w	Jak przy uwadze 58

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
			gospodarstwa posiadającą wykształcenie zasadnicze zawodowe,..”	Uwaga druga: ze względu na słowo „odniesienia” należy przeredagować to zdanie.	ze względu na słowo; „odniesienia” zdanie jest niezrozumiałe	
189.	NSZZ „Solidarność”	II Diagnoza, Prognoza.../Ubóstwo i Wykluczenie.. s. 42-43	W ostatnim akapicie na końcu strony jest zapis dotyczący ubóstwa, które mimo spadku jest nadal wyższe niż w wielu krajach UE. Spadek ten należy przypisać głównie wypłatom świadczenia wychowawczego.	Propozycja: opisanie jak dochody z pracy wpływają na zmianę sytuacji materialnej obywateli i ich rodzin.	Poprawa sytuacji rodzin z dziećmi, do których trafiły transfery socjalne wyższe niż w przeszłości nie dziwi. Ale należy pamiętać, że źródłem dochodu i dobrobytu obywateli i ich rodzin muszą być dochody z pracy. Te transfery są przekazywane za pośrednictwem służb socjalnych, które od lat zgłaszają postulat wzrostu wynagrodzeń, a są stale ignorowane przez kolejne rządy.	Uwaga nieprzyjęta W treści rozdziału wskazano, że najmniej narażone na ubóstwo są osoby z następujących grup społeczno-ekonomicznych: osoby pracujące na własny rachunek, emeryci i pracownicy.
190.	NSZZ „Solidarność”	III Cele i Oczekiwane Rezultaty Strategii; str. 53		Propozycja: osób z niepełnosprawnościami	Jak przy uwadze nr 5,6,7	Jak przy uwadze 58
191.	NSZZ „Solidarność”	III Cele i Oczekiwane rezultaty/ Cel Szczegółowy 2 str.59	W pierwszym akapicie jest mowa o priorytetach odnośnie szeroko rozumianego zdrowia społeczeństwa w związku z nową sytuacją demograficzną ale nie ma tam odniesienia do konieczności utrzymania jak najdłuższej aktywności zawodowej w dobrym zdrowiu obywateli	Propozycja: za nawiasem po przecinku dodać zapis: utrzymanie aktywności zawodowej w dobrym zdrowiu obywateli.	W związku ze zmianami demograficznymi należy podkreślać w dokumencie strategicznym konieczność podejmowania działań na rzecz aktywności zawodowej w dobrym zdrowiu a nie tylko w obszarze opieki nad matką i dzieckiem, opieki geriatrycznej, opieki długoterminowej, opieki paliatywnej i hospicyjnej.	Uwaga przyjęta
192.	NSZZ „Solidarność”	III Cele i Oczekiwane	Uwaga pierwsza: w trzecim akapicie jest zapis: „...,osób niepełnosprawnych...”	Propozycja: osób z niepełnosprawnościami	Jak przy uwadze nr 8	Jak przy uwadze 58

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
		rezultaty/ Cel Szczegółowy 3 str.62	Uwaga druga: w tym akapicie jest mowa między innymi o konieczności aktywizacji osób 50+ ale o konieczności promowania elastycznych zasad czasu pracy , a także upowszechnianie możliwości pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy wskazane jest przy aktywizacji zawodowej kobiet	Propozycja: na końcu akapitu trzeciego należy dodać zdanie: Takie rozwiązania należy promować również do osób 50+	Koniecznym jest wskazywanie i promowanie działań umożliwiających utrzymania aktywności zawodowej osób starszych	Uwaga przyjęta
193.	NSZZ „Solidarność”	III Cel szczegółowy 4 s.64	Drugi akapit wymienia działania, które umożliwiają rodzicom godzenie ról i powrót na rynek pracy	Propozycja: szczegółowe opisanie działań w zakresie rozwoju i finansowania usług opiekuńczych dla osób zależnych (system : państwowy czy mieszany i na jakich zasadach)	Opieka nad osobami zależnymi nie ogranicza się jedynie do opieki nad małym dzieckiem. Dotyczy to także wszystkich dorosłych członków rodziny, którzy ze względu na wiek lub stan zdrowia, takiej opieki wymagają. W niewystarczającym zakresie omówiono kwestię usług opiekuńczych dla tych osób.	Wyjaśnienie: SRKL jest dokumentem strategicznym, zawierającym zapisy na poziomie ogólnym, nie jest miejscem do opisywania w jaki sposób będą reformowane służby socjalne, takie kwestie regulują projekty aktów prawnych.
194.	NSZZ „Solidarność”	IV Zakres Działań; str.66	W czwartym odnośniku (-) gdzie jest mowa o poprawie stanu zdrowia obywateli i jest zapis mówiący o wsparciu podmiotów leczniczych udzielających świadczenia zdrowotne nie wspomniano o rehabilitacji/fizjoterapii	Propozycja: po słowie pediatrii po przecinku należy dodać: fizjoterapii/rehabilitacji	Jeśli w erze starzejącego się społeczeństwa chcemy zadbać o życie w dobrym zdrowiu to niezbędnym elementem jest rozbudowa świadczeń zdrowotnych w zakresie fizjoterapii/rehabilitacji nie tylko tej szpitalnej ale także tej profilaktycznej.	Uwaga przyjęta Zdanie: „wsparcie podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych, w szczególności w zakresie: ginekologii, położnictwa, neonatologii, pediatrii” dotyczy projektów współfinansowanych ze środków unijnych mających na celu wsparcie jednostek w ww. wybranych dziedzinach medycyny (narzędzie 15 i 16 „Krajowych Ram

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
						Strategicznych. Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020"). Niemniej przychyłając się do uwagi NSZZ Solidarność dodano wyraz „rehabilitacja” po wyrazie „profilaktyka” na str. 66 w czwartym odnośniku.
195.	NSZZ „Solidarność”	IV Zakres Działań; str.67		Propozycja: osób z niepełnosprawnościami	Jak przy uwadze nr 10	Jak przy uwadze 58
196.	NSZZ „Solidarność”	IV Zakres Działań; str.67	Uwaga druga: na końcu tego odnośnika jest słowo „profilaktyka”	Propozycja: osobami z niepełnosprawnościami Propozycja: po tym słowie w nawiasie należy dodać: w szczególności fizjoterapia ogólnie dostępna	j/w podkreślenie znaczenia fizjoterapii w dobie starzejącego się społeczeństwa i chęci podtrzymywania dobrego zdrowia wśród obywateli jest bardzo istotne	Jak przy uwadze 58 Jak przy uwadze 194
197.	NSZZ „Solidarność”	IV Zakres Działań; str.67		Propozycja: osoby z niepełnosprawnościami	j/w	Jak przy uwadze 58
198.	NSZZ „Solidarność”	IV Wymiar Terytorialny; str.70		Propozycja: osób z niepełnosprawnościami	j/w	Jak przy uwadze 58
199.	NSZZ „Solidarność”	IV Wymiar Terytorialny; str. 71		Propozycja: j/w	j/w	Jak przy uwadze 58
200.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii...; str. 78	W pierwszym odnośniku (-) w piątej linijce jest słowo: maja	Propozycja: zmienić na mają	Błąd w pisowni: literówka	Uwaga przyjęta
201.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii...; str. 84	W przedostatnim akapicie jest mowa o powstaniu serwisu on-line	Propozycja: dodać link do strony	W tej części jest mowa o zbudowaniu potencjału instytucji do dostosowanego do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw świadczenia wsparcia w zakresie organizacji staży w okresie 01.10.2016 r.-31.12.2018 r. A	Uwaga przyjęta

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					zatem strona internetowa powinna już być.	
202.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii. Kierunki interwencji s. 88	<i>Lepsze stanowienia prawa i dobre rządzenie</i>		Należy zauważyć, iż w Polsce stopień skomplikowania przepisów prawa jest coraz większy. Proces ten postępuje bardzo szybko pomimo kolejnych deklaracji władzy o zamiarze zmniejszenia i odformalizowania ustawodawstwa. Do tej pory nie wydano czytelnego i jasnego aktu prawnego regulującego promocję zatrudnienia i rynek pracy. Obecna ustawa posiada tak wiele przepisów uzupełniających, zrębowych oraz szczególnych, że ich znajomość przez obywateli, w tym przedsiębiorców, jest istotnie ograniczona i utrudniona. Należy przy tym pamiętać, iż Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest dokumentem, którego Strategia dotyczy w znacznym zakresie.	Wyjaśnienie: SRKL zawiera działania, których celem jest lepsze stanowienia prawa.
203.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii. Kierunki interwencji s. 98	<i>Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski</i>	Dodać działanie: Stworzenie systemu zachęt do pozostania na polskim rynku pracy polskich pracowników wykonujących zawody deficytowe	Ślusznie podkreśla się, iż aktualnym wyzwaniem dla instytucji rynku pracy jest znalezienie takich rozwiązań, które pozwolą na uzupełnienie niedoboru	Wyjaśnienie: SRKL przede wszystkim wskazuje na konieczność aktywizacji zawodowej rezerw zasobów pracy z

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>pracowników. Jednakże działania w tym zakresie według autorów mają wiązać się w szczególności z: poprawą dostępu do opieki nad dziećmi, rozwijaniem umiejętności przydatnych na rynku pracy, równością szans na rynku pracy bez względu na płeć, wsparciem osób niepełnosprawnych. W zakresie kierunku interwencji pod nazwą: „<i>Polityka migracyjna jako instrument zarządzania zasobami ludzkimi</i>” brakuje jakiegokolwiek odniesienia do problemu odpływu polskich pracowników wykonujących zawody deficytowe z polskiego rynku pracy. Autorzy kładą natomiast nacisk na podejmowanie pracy w Polsce przez imigrantów, nomen omen dostrzegając jednocześnie, iż tylko w niewielkim stopniu imigranci kompensują odpływ z rynku pracy polskich pracowników, co wynika z ograniczonej skali imigracji i przewagi migracji czasowej nad długoterminową. Brakuje tu jak już powyżej wskazałem działań zmierzających do</p>	<p>grup szczególnie zagrożonych bezrobociem. SRKL nie kładzie nacisku na podejmowanie pracy w Polsce przez imigrantów, wskazuje natomiast na konieczność usprawnienia procesu zarządzania migracjami zarobkowymi poprzez zmiany legislacyjne, m.in. aby ograniczyć zjawisko nielegalnej imigracji. Natomiast działania zmierzające do zachęcenia pracowników do pozostania w pracy są zadaniem pracodawców.</p>

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
					zatrzymania odpływu polskich pracowników. Samo przyciąganie pracowników i przedsiębiorców z zagranicy oraz wspieranie pracodawców poszukujących pracowników za granicą oraz cudzoziemców poszukujących informacji o pracy w Polsce, nie wystarczy do zapewnienia wykorzystania potencjału zasobów ludzkich.	
204.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii. Kierunki interwencji s. 99		Należy dodać wdrożenie Dyrektywy PE i Rady UE 2019/1158, w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów	Umożliwienie m.in. płatnej przerwy w pracy na opiekę nad osobą zależną, jest niezbędnym elementem poprawy aktywizacji zawodowej zarówno młodych jak i starszych pracowników.	Wyjaśnienie: Podzielamy pogląd o konieczności działań na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów, ale Dyrektywę należy wdrożyć w odpowiednim terminie do polskiego porządku prawnego i nie jest to zadanie SRKL.
205.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii. Kierunki interwencji s. 99	Włączenie w planowane działania dotyczące wejścia na rynek pracy młodych osób zagadnień odnoszących się do organizacji w Polsce praktyk i staży na otwartym rynku pracy, jak również zmiany ustawy o praktykach absolwentów w kierunku poprawy ich jakości.	Należy dodać odniesienie w dokumencie do Zaleceń partnerów społecznych dotyczących jakości staży i praktyk w Polsce wypracowanych w ramach RDS oraz realizacja działań zwiększających moc prawną zawartych w niej rekomendacji.	Liczne analizy (w tym badania Eurobarometru) pokazują, że w wielu wypadkach staże i praktyki realizowane na otwartym rynku pracy cechuje niska jakość oraz bardzo niski poziom ochrony socjalnej młodej osoby. Bez wątpienia jest to obszar wymagający interwencji.	Wyjaśnienie: MRPiPS także stoi na stanowisku, że staże czy praktyki na otwartym rynku pracy powinny spełniać określone standardy jakości, umożliwiające uzyskanie przez młode osoby zarówno doświadczenia

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				http://rds.gov.pl/images/Uchwaly/uchwaly_dodatkowe/uchwala_nr_35.pdf Należy dodać do katalogu działań do roku 2020 nowelizację ustawy o praktykach absolwenckich.		zawodowego i nabycie nowych umiejętności, jak i zapewnienie odpowiedniej im ochrony socjalnej. Należy jednak pamiętać, że SRKL jest dokumentem strategicznym, dlatego też nie jest zasadne wskazywanie w nim konkretnych aktów prawnych czy innych dokumentów. W strategii określony zostaje kierunek działań, cel do którego będziemy dążyć, jednakże bez wskazywania np. konkretnych ustaw, w których wprowadzone zostaną zmiany. Strategia obejmuje bowiem perspektywę wielu lat, a wskazanie konkretnych dokumentów, w których konieczna jest wprowadzenie określonych zmian, mogłoby doprowadzić do niemożności realizacji określonego zadania.
206.	NSZZ „Solidarność”	V Realizacja Strategii. Kierunki interwencji, s. 103	Należy dodać do działań nakierowanych na umożliwienie godzenie ról zawodowych i rodzinnych wprowadzenie rozwiązań w obszarze organizacji pracy.	Dodanie wśród planowanych działań wprowadzenie dodatkowego płatnego zwolnienia od pracy dla osób, które posiadają starszych rodziców (od wieku 70 lat), by mogły łatwiej godzić obowiązki	Obserwuje się zjawisko „podwójnego obciążenia” młodych pracowników. Z jednej strony sprawują opiekę nad dziećmi, ale coraz częściej, także nad rodzicami. W związku z tym postulujemy	Wyjaśnienie: W dniu 12 lipca br. została opublikowana Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				rodzinne i zawodowe. W ramach Strategii powinny zostać przewidziane działania, które pozwoliłyby na wypracowanie optymalnych rozwiązań, które to umożliwią.	wprowadzenie mechanizmów umożliwiających opiekę nad rodzicami po ukończeniu przez nich 70 lat bez dodatkowych warunków, z możliwością dzielenia tego zwolnienia na godziny (jak w przypadku opieki nad dziećmi do 14. roku życia)	między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylająca dyrektywę Rady 2010/18/UE, która przewiduje m.in. wprowadzenie urlopu opiekuńczego w wymiarze pięciu dni roboczych ze względu na starzenie się społeczeństwa i wynikające z niego zapotrzebowanie na opiekę. Ustawodawca unijny przewiduje 3-letni okres na jej wdrożenie do krajowych porządków prawnych. Obecnie nie podjęto jeszcze decyzji, w jaki sposób dyrektywa zostanie implementowana do krajowego porządku prawnego.
207.	NSZZ „Solidarność”	V Kierunki interwencji – c). Aktywna polityka rodzinna s.103-105	Pierwszy akapit wymienia na czym będzie polegać aktywna polityka rodzinna. Czwarty akapit omawia kwestie związane z ograniczeniem skutków niepłodności.	Propozycja: informacja na temat rozwoju lub likwidacji świadczeń rodzinnych oraz alimentacyjnych oraz ich koordynacji z systemem świadczenia wychowawczego. Propozycja: jakie będą podjęte działania w sytuacji,	Zupełnie pominięto wsparcie dla rodzin w formie świadczeń rodzinnych oraz dla samotnych rodziców tj. świadczeń alimentacyjnych. Brak weryfikacji kryterium dostępu oraz wysokości samych świadczeń powoduje, że rodziny w najtrudniejszej sytuacji są wykluczone i pozbawione wsparcia. Poza tym nie dostrzegam żadnych	Uwaga częściowo przyjęta w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi na utrzymaniu, gdy egzekucja zasądzonych alimentów jest bezskuteczna.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				kiedy naturalne metody planowania rodziny zawiodą.	nowych kierunków wsparcia dla rodzin z dziećmi.	
208.	NSZZ „Solidarność”	V Kierunki interwencji – d). Poprawa dostępności do usług w tym społecznych i zdrowotnych s.106	Pierwszy akapit omawia m.in. tworzenie regionalnych centrów wsparcia opiekunów (...).	Propozycja: opisanie jak będą reformowane służby socjalne, by prawidłowo realizować te zadania;	Osoby wykonujące prace opiekunów są jedną z najgorzej wynagradzanych grup zawodowych, jak większość służb społecznych. Jak można świadczyć profesjonalne usługi w tym zakresie oraz zwalczaniu ubóstwa, jeśli zapomina się o godnym wynagrodzeniu za pracę.	Wyjaśnienie: SRKL, jako dokument strategiczny, należy pozostawić na poziomie ogólnym, gdyż jest obecnie aktualizowany do zgodności z treścią SOR. SRKL nie jest dokumentem, w którym planuje się wzrost wynagrodzeń dla konkretnych grup zawodowych.
209.	NSZZ „Solidarność”	V Kierunki interwencji – e). Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem (...) s.109	Pierwszy akapit wskazuje grupy najbardziej narażone ubóstwem m.in. rodziny niepełne. W drugim akapicie wymieniono obszary życia seniorów, które są dotknięte deprivacją materialną	Propozycja: jakie konkretne działania będą skierowane do tej kategorii rodzin np. w ramach świadczeń alimentacyjnych; Propozycja: należy uwzględnić także żywność,	Niskie kryterium dostępności powoduje, że rodziny niepełne w naszym kraju są marginalizowane i nie otrzymują wystarczającej pomocy ze strony państwa mimo wzrostu wydatków na politykę rodzinną. System alimentacyjny wymaga reformy, gdyż jest dyskryminujący i nie wspiera samotnych rodziców oraz nie chroni dzieci przed ubóstwem. Być może warto rozważyć pomoc w formie posiłków dla seniora. Jest to niezwykle istotne zwłaszcza przy przewlekłych schorzeniach.	Wyjaśnienie: Z myślą o poprawie poziomu życia oraz stanu zdrowia rodzin o niskich dochodach, w tym osób oraz celem kształtowania właściwych nawyków żywieniowych, od 1 stycznia 2019 r. realizowany jest rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, który zastąpił funkcjonujący w latach 2014-2018 program pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Od 2014 r. realizowany jest w formie odrębnych Podprogramów, „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				która wydaje się o wiele ważniejsza niż np. rozrywka.		2020" (PO PŻ) współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program zapewnia pomoc w formie paczek lub posiłków oraz działań towarzyszących – warsztatów służących zwiększeniu samodzielności odbiorców pomocy żywnościowej w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
210.	Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych	Demografia i Rynek pracy	Na stronie 35 charakteryzuje się rynek pracy. Zdaniem OPZZ ta charakterystyka jest niespełna.	Rynek pracy w Polsce cechuje segmentacja na ten lepszy i gorszy rynek pracy, niestabilność zatrudnienia, patologiczna skala zatrudnienia terminowego, ubóstwo wśród pracujących, patologiczne zatrudnienie w agencjach pracy tymczasowej, zmuszanie do samozatrudnienia, fatalny stan przestrzegania przepisów prawa pracy, wysoka skala zatrudnienia na umowach cywilnoprawnych m.in. bez prawa do urlopu, zwolnienia lekarskiego, płatnych nadgodzin, ochrony w razie ciąży, bez ubezpieczenia społecznego w przypadkach umowy o dzieło.		Uwaga przyjęta częściowo. Charakterystyka zaproponowana przez OPZZ nie bierze pod uwagę zmian w prawie pracy, które weszły w życie w ostatnich latach.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				<p>Takich pracowników można zwolnić z dnia na dzień. Dotyczy to przede wszystkim ludzi młodych. Przy takim rynku pracy nie funkcjonują również nowoczesne systemy zabezpieczenia społecznego, czyli takie które łączą zastosowanie środków wsparcia dochodu z potrzebą stworzenia warunków umożliwiających mobilność na rynku pracy. Szczególne wyzwania stanowią zmiany na rynku pracy spowodowane gwałtownym postępem technologicznym. Masowa cyfryzacja i robotyzacja, coraz powszechniejsze znaczenie platform i mobilnych aplikacji oraz praca od zlecenia do zlecenia (ang. gig economy) już teraz wywierają wpływ na stosunki pracy. Potrzebne jest zatem wprowadzenie rozwiązań prawnych, które z jednej strony chroniłyby pracowników przed negatywnymi skutkami cyfryzacji, a z drugiej kontrolowałyby procesy cyfryzacji w taki sposób, żeby służyły interesowi pracowników.</p>		

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
211.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Wymiar terytorialny strategii	Proponujemy dodanie informacji o zwiększaniu dostępności usług transportu zbiorowego w ramach programu Dostępność Plus.	W ramach programu Dostępność Plus prowadzone też będą działania mające na celu zwiększenie dostępności osób z niepełnosprawnościami do usług transportu zbiorowego. Opracowane zostaną standardy obsługi osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności dla transportu zbiorowego (kolejowego i samochodowego) i pracownicy tego sektora zostaną przeszkoleni z jego stosowania.	Dostępność usług to także zasady ich świadczenia w odniesieniu do różnych rodzajów klientów o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami. Dlatego warto zwrócić uwagę, że w ramach działań podejmowanych w programie, oprócz opisanych konkursów m.in. dla gmin, prowadzone będą działania mające na celu przygotowanie pracowników transportu zbiorowego do obsługi osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. W konsekwencji wpływać to będzie na lepszy dostęp osób niepełnosprawnych do transportu zbiorowego, a tym samym wzrośnie ich udział w życiu społecznym i zawodowym.	Wyjaśnienie: Opis programu został uzupełniony w części d). kierunek interwencji: poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych, projekt strategiczny Dostępność Plus
212.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	d) kierunek interwencji: poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych	Proponujemy dodanie projektów uzupełniających, które realizowane są w ramach projektu strategicznego – programu Dostępność Plus	Projekty uzupełniające: Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych Podmiot odpowiedzialny: PFRON		Uwaga nieprzyjęta Projekty strategiczne, wymienione w SOR (poprzednia nazwa programu Przestrzeń dla wszystkich) stanowią całość, niezależnie od liczby wdrażających je podmiotów.

Lp	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi
				Ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności poprzez zapewnienie przez JST usług indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawę dostępności wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Szkolenia dla pracowników sektora transportu zbiorowego w zakresie potrzeb osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami		
213.	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	s. 77 Działania do 2020 r.	Prosimy o dopisanie działania	- budowa systemu rad ds. kompetencji, którego celem jest zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych w poszczególnych sektorach gospodarki	PARP obecnie buduje system rad ds. kompetencji, na który obecnie składają się sektorowe rady ds. kompetencji, Rada Programowa ds. Kompetencji oraz badania Bilans Kapitału Ludzkiego. Zapisy będą korespondować ze str. 85 Strategii.	Uwaga przyjęta
214.	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	s. 149, budżet rad ds. kompetencji	Błąd sumowania.	9,90	W roku 2021 zamiast 90,90 powinno być 9,90.	Uwaga przyjęta